

Norske Viser og Stev.

Med en Indledning af Jørgen Moe.

~~~~~  
Tredie forandrede og forøgede Udgave

ved

Hans Ross.

~~~~~  
Musikbilaget af R. M. Lindeman.

—♦♦♦—
Christiania.

P. E. Møllings Forlagsboghandel.

—
1869.

B. T. Mallings Bogtrykkeri.

Nogle indledende Ord til første Udgave.

(1840.)

Gaaer man ud fra den Hovedfordring til et Lands Skjøn-
litteratur, at den i rene, luttrede Billeder skal affpeile Folkets
Liv, saaledes som dette efter fysiske og historiske Betingelser
er til, vil det neppe falde Noget ind at negte, at, hvad vi
kalde norsk Digtetekunst, staar meget lavt. Heller ikke vil No-
gen famle længe efter Grunden: dentid „Løven tæmmedes til
Budelhund,“ var det naturligt, at den norske Pegasus, flyttet
ned paa de danske Sletter og tilreden paa Tydsk og Fransk,
glemte sin gamle Flugt fra Fjeldtind til Fjeldtind. Efter
Adskillelsen fra Danmark tog det politiske Element alle Kræf-
ter i Sold, og ingen af denne Tids digtende Nordmænd ra-
gede saameget op over sin Tid, at han, frigjort fra denne
eensidige Stræben, formaaede at fordybe sig i og gjengive
Folkets Huus- og Hjerteliv, — uden een eneste, vor fortræffe-
lige Maurits Hansen. Men een Svale — selv en Svale
med et saa melodirigt Bryst — gjør ingen Sommer, og i
det ovenfor Sagte ligger derfor det Særsyn begrundet, at
vor Kunstpoesi i sin Heelhed staaer ganske adskilt fra, er no-
get reent fremmed for vor Folkepoesi, saaledes som denne,
fornemmelig i Eventyr og Sagn, men ogsaa i enkelte me-
triske, lyrisk-episke Former fremtræder. Hvor kunstig og for-
finet et Lands Litteratur end kan være, har den dog, om den
er sand, altid bevaret en Grundtone af Folkepoesien; — hos
os klinger hver med sin Tone, og hvor Lydene samledes, har
det oftest været til Misflang. Endnu mindre end Folkets
Liv, der dog har haft een Digter, har vor Fjeldnatur fundet

et Gemyt, der var aabent for den og forenet med en Aand, der formaaede at befrie dens Poesi fra Forsteningen, hvori den ligger tryllebunden. I denne Henseende har jeg — jeg veed det er et frygteligt Rjetteri, men det maa dog herud! — et freldigt Haab til Hr. Welhaven, et Haab, flere af hans Digte have ikke alene vaakt, men for mig endog for en Deel fyldestgjort.

For alle dem, der erkjende denne vor Kunstpoesis Brist — sikkerlig den værste, den kan have — maa ethvert Middel til at hæve samme være af yderste Vigtighed, og saalænge der ikke fremtræder nogen eller kun en enkelt Digteraand med den overlegne Dygtighed, at den ved egen Kraft kan dukke ned i Folkelivet og der frigjøre og hæve op igjen med sig den Rigdom af Poesi, dette eier, saalænge maa dette Middel søges deri, at man rækker de poetiske Gemytter Folkepoesierne, forat disses Aande, der i Sandhed er at ligne med den vækfende og belivende Baarvind, kan befrugte dem til Frembringelser, digtede i Folkets Aand, eller til Modtagelighed for saadanne. Jeg vil nemlig ingenlunde have Benævnelsen, poetisk Gemyt, tagen i snevrest Forstand om de — Gud veed hvormange — Digternavne, vi, naar vi tælle Smaat til Stort, kunne faa opdrevet; jeg sigter her ligesaavel til de aandrige Læsere, hvis Bækkelse til at elske det fædrelandske Element i vor sig udviklende Literatur er lige saa nødvendig, saafremt det er afgjort, at Digteren, blot løftet og baaren paa sit Publikums Kjærlighed, formaaer at naa det Høieste. Selv forsaavidt de Digtende angaaer, er det naturligvis ikke Meningen, i Folkepoesierne nærmest at frembyde Stof, — det have hine hos os nok, ja for det første for meget af; jeg sætter disses Værd og Betydning, som antydet, ene i det Beaandende og Belivende, de bære i sig. Rigtignok taxerer

jeg de hos os i Rigdom forekommende prosaiske folkelige Poesier, Sagnene og navnlig Eventyrene, langt høiere i denne Hensigt, end de kun sparsomt forekommende versificerede Former, fordi de første, der for en stor Deel ere Filosofemer, have en ganske anden Dybde, og fordi de, som de i teknisk Henseende letteste, langt renere og bestemtere udtale deres Idée, medens denne i de sidste ligger bunden i Formens langt fra ikke smidige og fuldkommen udviklede Organisme; men ikke desto mindre fortjene uidentvivel ogsaa disse sidste fuldtvelfølgende Opmærksomhed, og det saameget mere som de ere sjældnere. De have desuden noget, der maa og vil skaffe dem Indgang til Øre og Hjerte — deres Melodier, disse ofte saa uendelig deilige Toner, hvori vore Fjelddales Lyst og Smerte løse og udaande sig.

Dette er for en Deel Betydningen, der har foranlediget Udgivelsen af denne Samling; den kan imidlertid endnu betragtes fra et andet Synspunkt, fra Sprogets. Forsaa vidt nemlig Dialekterne — hvad jeg ikke har Kendskab nok til dem til at kunne bedømme — ere paalidelige, afgiver den Exempler paa, hvilke Levninger vore Dalstrøg endnu bevare af vor gamle, herlige norröna, og hvorledes disse nu forme sig — Bidrag, der kunne være interessante ei alene for vore Alderdomsforskere, men for Enhver, der agter at benytte vort Sprog som offentligt Meddelelsesmiddel. Jeg vil nemlig ingenlunde have lagt Dølgemaal paa den min Overbevisning, at det er det eneste Rigtige, at vore Skribenter fra Almuesprogets Guldgruber hente, hvad de tiltrænge og hvad de med Fordeel kunne benytte; disse Gruber eie Malme, der have en klar og kraftig Klang til Toner netop for det, Nordmænd have at sige og synge. At imidlertid Kritik og Smag her maa anvendes, er Noget, der siger sig selv. Forresten er det

vist det samme, enten denne Mening fordølges eller udtales, den vil dog i Tiden gjøre sig gjeldende!

Dette om Bogen i Almindelighed. Om dens første Afdeling*) specielt er ikke Stort at sige. Hvad der af denne er godt, t. Ex. den deilige Stockflethske „Heimatkunst“ og Meget af Storm, tiltrænger ingen Anbefaling, og paa det muligt mindre Gode vilde den dog være spildt. Ofte anbefaler Melodien den mindre udmærkede Text. Men om Poesierne i Bogens anden Afdeling**) kunde være et Ord at sige. Disse ere egne Folkedigte og bære, for saavidt de ere velvalgte, de indre Kjendetegn derpaa. Med den Kunstløshed i Formen, der er saadanne eiendommelig, forene de ogsaa det Djarve og sikkert Betegnede, det Gedigne, Sunde og Dygtige, der forbausende møder os i al Folkepoesi. Man spørge ikke her efter Forfatteren; ved hvert Digt faaer man kun eet Svar: Folket; thi det digter for at skaffe sig ikke Navn, men Lust — det er det overstrømmende Liv, der maa befrie sig, det er Kilden, der kæmper sig op i Dagen. Hvad Heine har anført om de tydske Burschers Improvisationer:

„Wer hat das schöne Liedel erdacht?

Es habens drei Gänse übers Wasser gebracht,

Zwei graue und eine weiße,”

det hedder paa Norske om disse Folkedigte:

„Na denna Visa har gjort seg sjøl:

Ho kom no flytande paa ei Fjøl.”

Men netop fordi det er Trang og ikke Forsæt, disse Digte skulde deres Tilvær, have de ogsaa Noget at give, og give dette med Sandhed. Som Improvisationer maa de nødven-

*) Nærværende Udgaves første to Femtedeile.

**) — — — sidste tre Femtedeile.

digt fattes i Forbindelse med deres Melodier, og saaledes have de en ofte underfuld Magt. Jeg vil eksempelvis nævne den dybe, inderligt flagende: „I Fjor gætt' eg Geitinn'." En Modsatning til denne danner til Ex. den barokkomiske „Han Mas aa'n Lasse." Paa Bunden af dette barokkomiske Lune, der jublende tumler Alt mellem hinanden, hviler der ellers, tidt i Texten, men næsten altid i Melodien, en smertelig, dæmpet Tone, den jeg ikke veed at sammenligne med Noget bedre, end med de underligt dirrende og bævende Understrenges paa Hardangerfedlens Bund, naar den gnides til en manende Halling, med korte djerpe Strøg. Denne smertelige Skjelven, denne lønlige, zittrende Uro midt i den larmende, jublende, svulmende Glæde troer jeg er ejendommelig norsk, en Klang fra vor Fjeldnatur selv, og jeg antager det ingenlunde tilfældigt, at vore Folkevirtuosers Instrument er just saaledes konstrueret. Igjennem andre gaaer en mildere romantisk Tone, f. Ex. gjennem „Rabnabrydloup uti Kraakelund," der har Barneeventyrets Fortrolighed, og den særdeles smukke erotiske Situation: „Eg seer deg ut før Bluggjin." — Men især er det Stevene, der, ved deres eiendommelige Tilblivelsesmaade og Brug, maaskee endnu meer end ved deres Indhold, have Krav paa Opmærksomhed. Stevene (oldn. stef, o.: en Art reflekterende, stadigt tilbagevendende Omkvæd i de gamle Skjaldes Strofer) ere nemlig at betragte som en Levning af den Improvisation, gjennem hvilken Fædrene med Vethed og Kraft udladete deres livfulde Indre. At „stevjast" er en selskabelig Underholdning, der er meget almindelig i flere Fjeldbygder, saavidt jeg veed, især i den sydvestlige Deel af Landet; den bestaaer i en Sangveddekamp, der aabnes af en Stever i Stimet (Laget), idet han med udfordrende Blik og Tone synger en af de gjerne staaende Udæftningsformer, som

„Stevjast med me, fan de lite nytte,
 Men eg ska laane deg Krof og Lykke,
 Na eg ska laane deg Lykkje og Krof —
 Na hegt saa Kjæsten din vel ihop!“

Den, der optager Handsken, svarer til Gr.:

„Na eg ska ta dine Ord paatverke,
 Saa dine Kjakebein, dei ska verke,
 Na eg ska ta dine Ord paa Sned,
 Saa Nasetippen ska hænge ned!“

Jeg har med Flid valgt et Par af de meest grandios-
 storsnude Intimationsvers, forat vise, at vore Folkesangere
 i deres Kontroverser ikke i dette Stykke staa tilbage for vore
 dannede Poeter; men skulde Noget alligevel tro, at de maae
 give tabt, veed jeg ikke at redde dem paa anden Maade,
 end ved at gjøre opmærksom paa det livfulde Lune i deres
 Braleri: det turde igjen skaffe Ballance tilveie. Naar Kampen
 saaledes er aabnet, gaaer man løs paa hinanden med Stev af
 broget Indhold, saalænge indtil den Gne er udtømt og derved
 overvunden. Man maa imidlertid ikke forestille sig det Hele
 som Improvisation; de egte Stevere ere rustede til Kampen
 med en heel Dynge udenadlærte Stev, blandt hvilke de, under
 Striden, kun have at gjøre Udvalg, eller hvoraf de vælge og
 siden affomodere det Valgte i dets Enkeltheder; thi den Gnes
 Stev udgjør altid et supplerende eller responderende Led til
 den andens foregaaende. Kun naar Kæmperne blusse ret
 op, improviseres alt imellem, og disse Diebliffets Tankefugle
 have da gjerne baade Næb og Klør. I en anden Forstand,
 i sin Oprindelse nemlig, er derimod naturligvis hele Kam-
 pens Stevrække, som al Folkepoesi, Improvisation; kun ikke
 af den Stever og fra det Stim. Ogsaa den Skik skule
 Steverne have arvet fra de gamle Skjalde, at de flittigt væde

Struben, saa Sangen ei skal lyde rusten; men dette er ogsaa den eneste Pause, der tør finde Sted, saalænge Kampen staaer paa.

Efter denne Stevenes Tilbliven og Brug skulde man vente et mere spidst og mindre broget Indhold, end det her meddelte lader slutte til. Men deels maa man erindre, at en stor Deel ere digtede til en anden Tid, og deels afløre disse Naturens Børn, midt i den lyttende Klynge, frit og uhæmmet, hvad der da rører sig i dem. Paa Pigelærberne især svulme derfor disse Smaadigte ofte op med Følelsens Varme og en umiskjendelig Inderlighed; man kan let vide, at det her, som andensheds, især er Elskovs Lyst og Smerte, der bringer den bløde Varm til at stige og Sangen til at dufte ud. De smukkeste af de her leverede, de fra Thelemarfen, ere næsten alle alvorlige, og mange have, med al deres Simpelt, dog Noget der finder Vej til Hjertet. Kun maa Sindet, om det skal fatte disse Digte, frigjøre sig fra den ved Læsning af modern raffineret Poesi til Bane blevene Stræben, at saa det naive og enfoldige Udtryk en skjult Betydning underlagt; en saadan Svig — om jeg saa maa kalde det — vide disse Smaa, i deres Ustyld, intet af. Som Exempel vil jeg nævne Stevet: „Ja Kjærligheta, ho kan bedrøve.“ I flere af de muntre og lystige udtalelses et godmodigt Drilleri; nogle kunne endog være fine i Antydninger f. Ex. „Om alle Guter stod i ei Line;“ men alle af denne Art have den sunde, kraftige Naturs ubetalelige, ved intet Surrogat erstattelige Lune. I teknisk Henseende, bemærke man at alle ere formede efter samme Schema, fordi de ere samme Melodi underlagte; heraf maaskee Navnet. Om disse for enhver let opløselige jambiske Rækker er forresten intet Andet at mærke, end at det sidste Enjambements Variation eller Supplement af Tan-

fen i første Enjambement, der kan jevnføres med Lignende i Ræmpeviserne, bærer Vidnesbyrd for Digtenes Tilbliven ved Improvisation, og dernæst det Bæsentligere, at i de høist ufuldkomne Niim Bofallhydenes Samklang med forbausende Nøiagtighed er søgt og med Sikkerhed funden. Skulde dette tyde hen paa at Digte med Allsonanser ville kunne finde Indgang hos vort Folk?

Med disse indledende Aforismer overgives Bogen til velvillige Læsere. Dens Digte og Melodier flang om Mængens Bugge, bysede ham i hans første Slum og blandede sig i hans blødeste Drømme; hans Barndomserindringer ville smuffere og bedre tale deres Sag.

Jørgen Moe.

Forord til tredje Udgave.

Nærværende Samling er en „meget forandret og forøget“ og forhaabentlig ogsaa „forbedret“ Udgave af den i 1840 af Hr. P. T. Malling udgivne „Samling af Sange, Folkeviser og Stev i norske Almuedialekter med en Indledning af Jørgen Moe,“ hvilken i 1848 udgik i en „noget forandret“ Udgave med et Forord af Prof. P. A. Munch.

Det er maaske noget uegentligt at denne Samling kalder sig tredje Udgave. Det er nemlig kun omtrent Halvparten af sit Indhold den har tilfælles med de to foregaaende, af hvilke den har benyttet knapt de tre Femtedele, idet den selv har halvdanet Arf mere. Den har skudt ud 23 Numere (18 af 2den Udgave) og af dens 51 Numere ere 28 nye.

Heri ville maaske somme se et sørgeligt „Brud paa Traditionen,“ Brud paa den skyldige Pietet for de tidligere Udgaver og deres Forfattere. Men Sagen er vel, at dengang, i 1840, var en Trang til at faa noget rigtig norsk, medens det var saa saare lidet af norsk, som endnu vde ladet sig lokke frem: Udgiverne havde et meget indskrænket Valg og kom saaledes (tildels, synes det efter Moe's Indledning, imod sit æsthetiske Skjøn) til at optage mangt, thi det var i et slags norsk Sprogform og blev sunget af alle med norske Melodier til, — mangt, som en nyere Generation, der har staaet paa rigere national Kost, straks vrager. Men den „Skogestrup“ som den norske Nationalitet i den nationale „Baarnipa“ maaske brugte som Bihjelp til at holde et fast Liv i den væsentlig danskdannede Del af Befolkningen,

dette forsmaaes nu, efter at saa meget rigere Næring er voxet frem: en Skjebne, som vel adskilligt af denne Udgaves Indhold om føie Tid vil dele. Efter begge Udgaver ligger jo blandt Andet Fremkomsten af Landstads og Bugges Visesamlinger. Nu er der ikke saa lidet at vælge af. Men hvorvidt det er gaaet mig som de mange, der „hadde Bale, men tof Skale,“ — ja derom saa Andre dømmes. Jeg frygter mest for, at jeg har beholdt og optaget alt for meget af Digte af nyere navngivne Forfattere og har forlidet af egentlige „Folkeviser,“ skjøndt Forholdet mellem disse to Slags i denne tredje Udgave er omtrent som 2 til 3, medens den i 1ste Udgave er omtrent 5 til 3 og i 2den omtrent 4 til 3. Jeg har ogsaa en Formodning om, at de Fleste vil finde, at jeg har for mange Buggeviser: havde Bladsen tilladt det, havde jeg dog optaget langt flere, om muligt saa mange, at Mødre Landet rundt her kunde fundet noget at synge over Buggen, hver i sit eget hjemlige Maal; men vor Overgangstids endnu noget sløve aandelige Fordøielse med Smag for det stærkt Kryddrede, det Glengende og det „Glirande,“ vil vel snarest ønske mig (og sig selv) tillykke med at jeg ikke fandt Plads for mere saadan mild Kost.

Christiania i November 1868.

Hans Mosb.

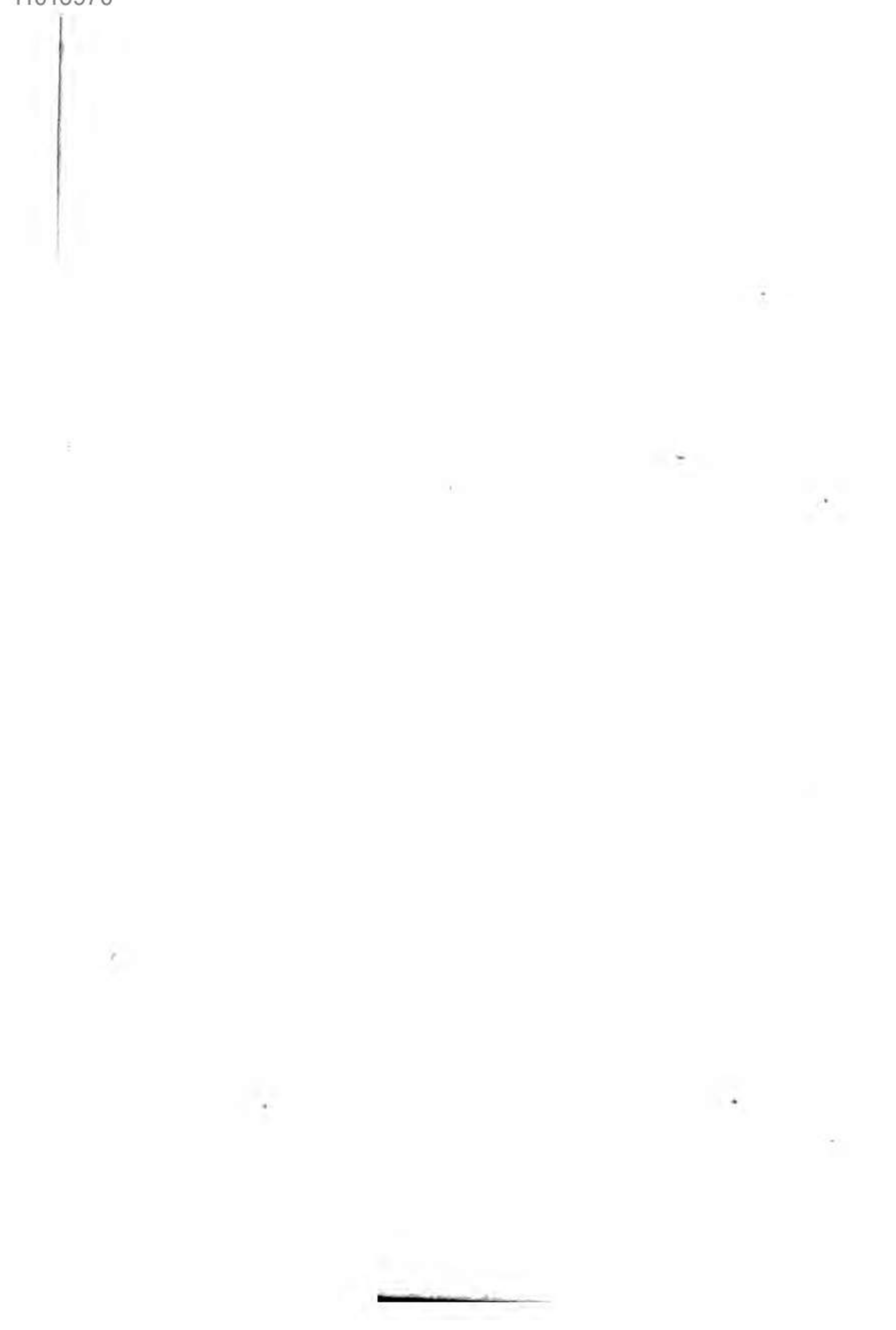
Indhold.

	Side.
Nr. 1. Heimattkomsten	1
- 2. Skogmøte hafs Torgjer Sjelle	17
- 3. Sæterreisen	20
- 4. Hjemreise fra Sæteren	21
- 5. Nagots Fjeldsang	22
- 6. Baldresen paa Haimvege	23
- 7. Frieraas a Dugfar'n te Jentæ	25
- 8. Tenesguten aa Jentæ om Søndaseftæn	28
- 9. Affedas mællom Mann aa Rjæring	31
- 10. Den vælstaanes Tenesjæntæ paa Eifer	35
- 11. Kvenne-Karis Vise	37
- 12. Sveinkallen	40
- 13. Møyfjeringi	42
- 14. Hjuringguten	43
- 15. Sang ved en Præmieskydning	45
- 16. Gjetlegutin	47
- 17. Dan so heve Vale, tefe ofta Skale	49
- 18. Bonden i Brydloupegaren	53
- 19. Baal paa Hougje	58
- 20. Munken	60
- 21. Masz aa'n Lasse	61
- 22. Handverksfolke	64
- 23. Naar Gjenta berre blir femten Aar	67
- 24. Ansøgning til Fattigkommissionen i Modum	69
- 25. Se teente paa Rjølstad isjor	70

	Side.
No. 26. Aa fjøre Batten aa fjøre Be	71
- 27. Ola Glomstulens Brudeseerd	72
- 28. Aa Tosstein tala ti Staven sin	72
- 29. Beint i Skouen	73
- 30. Den Narrede	75
- 31. Kjell	75
- 32. Unge Naamund	76
- 33. Mitt Belte	80
- 34. Høugebonden som leifar aa rimar	82
- 35. Tor Brynjulv aa Flugá	86
- 36. Neven aa Bonden	88
- 37. Ravnen bere Bo	90
- 38. Ivar Elison	93
- 39. Truls mæ Bogjin	99
- 40. Eg seer deg ut før Sluggjin	102
- 41. Den stora Kraakaa	104
- 42. Harin	106
- 43. Merri aat Svarterabben	107
- 44. Rabnabrydloup uti Kraafelund	109
- 45. Horpaa	114
- 46. Eg raadde Grunnen aaleina	119
- 47. Den hafvenda Visaa	119
- 48. I Fjor gætt' eg Geitinn'	121
- 49. Buggevers	122
- 50. Gamle Stev	128
- 51. Nyere Stev	135

1010370

Norske Viser og Stev.

1. Hejmatkomsten,

Slott¹ te qvæa som ein Leik, dikta paa Nordøhls
Maal

taa

ein Nordøhl.

(Efterstaaende Ballade, der har en Tildragelse til Grund, er
forfattet i Nordre Gudbrandsdalens Dialekt af Thomas
Rosling Støckfleth, født i Faaberg Præstegjeld i
Gudbrandsdalen, død 1808 som Sørenskriver i Eger,
Modum og Sigdal. Den er aftrykt bogstavret efter
Hermøder No. 12, Christiania 1798.)

Længje venta Lourdags Qvællen eingong kom,
Sohle saak bak onde Lie,
Øhlrøjk-Skaadda la se heile Nafen om,
Spaaro aa Suhlu tok te tie:
Joom taa Elve-Fossun dura som paa nyt,
Gla Torddhviln vakna, floug op furra lydt,
 Wtte haande vart
 Mejr aa mejre qvart,
Aa mæ Qvællen tok te lie.

1) Slott, Kvad.

Saamaa Ufta'n kom me¹ heim taa Kjøpenham,
 Ifje Kjaakaan² fun' me vente.
 Fast me løp føll rat me thyktes less va Skam
 At e sku saa længe lente:
 Sette Dagjin raak me heim fraa Krestian
 Bære maa masere kom som bære fan;
 Men dæ vejt e vift,
 Hulous vart e sist,
 Skjønt me ingjen Sveie kjente.

Frunsa-Hatten haf paa guuhle Bægjin trast,
 Jemte blanke Palast hængde.
 Kallen mødte me aa trykte Næva'n fast,
 Han saa neer te Golvs me slængde.
 Graaten qvavd' en, ifje fek en fram ejt Dhl,
 Sift paa bygd' en skrike: Gus Tre kjere Thol!
 Ha døf alt exseert —
 U døf permeteert —
 Ejne Dhl de andre trængde.

Ua naa lout³ e gjæra'n thydele Bessje
 Korles Sjøhl — en — Far⁴ fek læva?
 Om en takom⁵ de Paraten tedde se?
 Om en loog ner Kareyn stræva?
 Om en taahlaa Thydsk, ell Folkje sjøhl forsto,
 Bær ell Far-Far has som Koopan aat os sto?

1) „me og e bruges i Læssøe og Baage Sogne i Fleng
 for jeg, og pluraliter me og os for vi,” siger Stockfleth.
 2) Ifje Kjaakaan, intet Menneſke 3) lout, Impf. af
 lytte, maatte, være nødsaget til. 4) Sjøl 'an Far, Far
 selv (Kongen). 4) takom, af og til.

Da me svaaraa ja,
Banna'n dæ va bra!
Huva strouf, ba: Kongjin læva!

Ne dem iffje, gat en¹, om en vaagaa tær
Sjehl aa sjaa paa norste Dahlin?
Hø me² svaaraa nej, saa vejt e rat ou før,
Han hø vorte vill aa gahlin.
Jou han vil fœll gjinne han, saa svaaraa me,
Men di stoore Herrehn vil 'fje gjinne te —
Nej sjaa Juten du,
Skrehf en, harm ti Hu,
Juten raar lell mest ti Gahlin.

Mæ me ohlas³, fef en haale Njffjhl fat
Trast blommaahla No-Skaap gapte,
Lof Shlv-Kanna, blank som Snor paa nye Hat,
Gjef te Kjellars sjøl aa tapte,
Aa saa bou me Singot Tjol, aa draf me te,
Ba me gjera Kanna redele Bestje,
Driif de othst naa,
Behgen ha leht paa
Sa en, aa me strouf aa flapte.

Hø me funja redde heile Norges Lann,
Gjort dæ ingjin før ha funne,
Uti dæ som e ve' dette Klappe fann,
Sku me Laf aa Løhn ha funne.

1) gat en, udlob han sig med. 2) Hø me, havde jeg. 3) ohlas, egentlig orbedes, snakkede sammen.

Længje lout e sjaa paa'n thst, saa skout en blidt
Duge brettog¹ paa me, saa dæ mødte mit —

 Aller Hjerte slog
 Sødt som mit dæ jog,
Aller Blo saa let ha runne.

Hælv-mørt va dæ: Bringa vart saa veyt aa linn,
Kallen ba me gaa sta saavaa,
Sa, ho Anne ha gjort op, aa gla ti Sinn
Gjef en in uti sin Raavaa.
Me gjef up paa Rammen² gjennom fjinte Traap,
Som me ofte toot i tri hell fire Hop,
 Men naa va me gla
 Saa ti Louge ta,
Kole Dvile sjøl me laavaa.

Kehne Lakjin brend paa høge Sengje laag,
Den ej lækker Jinte gjohle,
Hennas Anlet for mit Duge aller saag,
Men for vart naa mæ me vohle!³
Aa saa fjøm du braat ou paa me, sa ho, Thoh!
Hø me trudd dæ sku føll Sengja vore gjohl —
 Fæhlog⁴ trast vart ho:
 Me Hanfallin⁵ sto
Ikje kunne saa fram Ohle.

Køm fan sæa, for kom ditta paa me naa?
Me som ha saa vie vanka,

1) brettog, fjælent. 2) Rammen, Overværelset. 3)
Men hvorledes blev jeg nu tilmode. 4) Fæhlog, færdig.
5) Hanfallin, forlegen.

Ofte Tintur saag saa let paa spiste Taa,
 Flokkevis paa Gatun spanka,
 Dem som fagre va som Blomma paa eh Eng,
 Me, som vaaga mæ dem mang ehn lystog Slæng,
 Paa Komedi va,
 Na vart bære gla,
 Aller fjinde Hjerte banka.

Me saa reynt forfjettra, saa forstehna staaer
 Før eh vesohl¹ Bonde-Jente,
 Børfødt, ti ehn Staf, mæ lange flætta Haar,
 Men saa vehn som Rjaakaan fjendte;
 Been som Maanin ner en, tile Houste-Dvæl,
 Litte fram aa jøser up baa Tot² aa Fjel,
 Sto ho her før me,
 Saag me up og ne,
 Mæa me ti Raagaa brændte.

Hø naa vore jøst omkring me som ehn Dag,
 Hø dæ vore Juuhl-Nats Mørkje,
 Nu! ho va her ho! alt anna va slift Slag,
 Duge bære hef paa Førfje³;
 Ja baa Liv aa Sands i blotten Dugo laag,
 Gjønno dem ho sikkert Ell taa Hjerte saag,
 Baa tige stil,
 Ingjen mæhle vil:
 Henna lyst, me fela Størfje.

1) vesohl, liden. 2) Tot, maaskee for „Gjote,” Gude,
 Kløst, Dal. 3) Førfje, Pige.

Sist den fuhle Tousa less kom fyst te Dhl,
 Hælv-vægs baais Duger mødtes —
 Seh faa æ som feel de? ha du ilt min Thohl?
 Aller Gardis-Kar kan trøttes?
 Fje fæhlas du før Tous i Overdehl?
 Kein en æ, dæ veht e, jemvæhl grann aa hehl,
 Tryt de nokan Ting,
 Seh, aa trast e spring:
 Aller e ve Dmaß stødtes.

Anne, vakkre Anne! alt før væhl du veht
 Kor vidt Fagres Væhl¹ se stræffjer,
 Men du veht 'fje less d'æ du som Kjerleheht
 Maa fyst ti min Barm upvæffjer.
 Bli du her, saa inte, inte fattes me:
 Fhg du bort saa fhg ou Hjerte bort mæ de:
 Fæ me de ti Arm
 Lat min glæe Barm,
 Ingol Frykt hel Fara væffjer.

Seh, for fjøm du fraa du Naværf² paa Gus Johl?
 Ba du længje her paa Gahle?
 U du boren fri? Hæll vart saa fager Sohl
 Lagje Kaar som vore hahle³?
 Men faa spør me — bære seh me, om du maa
 Sjøhl ennaa som e før Han aa Hjerte raa?

1) Væhl, Verd. 2) Naværf, Undervert, fjønneste
 Skabning. 3) hahle, vart f. f. S. l. v. h., eller blev
 haarde Kaar af Skjæbnen tildeelt saa fager en Sol.

Seh me rehnan ut:
 Hø du nokon Gut?
 Brejas ikkje før mi Tale!

Kan du tru ho va saa slepp, saa fuhl, at ho
 Bære me ti Sjune skratta¹?
 Me sto som du saag ner Muus i qvasse Klo
 Røddes moro lyneske Ratta.
 Ehohl du prime, sa ho, du paa ehngang spør
 Mykkij mehr ell Gummo, Præst aa Kluffar før.
 Fad den tru e naa
 Du ti Svavn maa gaa.
 Læg dæ, dæ li langt paa Ratta.

Bi te Morgaas, læt en Sjohl da sæa de
 Ut da Mor di, sale, dødde
 Nare Jonsoklente, tok me Sthre ve.²,
 Na te Svar paa faa du rødde:
 Jkkje ha e Bo aa sjohl vanvøhle me,
 Jkkj' aa tru faa qvar louskjæsta Guut sa te.
 Jkkj' ell Jar din maa
 Harm faa aangre paa
 Ut si Riit paa me han ødde. —

Borte va o. Saag du Maanin noko Ti
 Jøffe³ qvave Minat⁴ skjænkje,

1) me ti S. ff., lo mig lige i Dinene. 2) Nare J.
 t. m. S. v., for et Aar Midsommer siden tog jeg Huus-
 holdningen an. 3) (E)jøsfe, Glimt, ogsaa Lyøning i Dag-
 brækningen. 4) qvave Minat, mørke Midnat, eller lige
 i Natten.

Na mæ eht at ti eh Skjh, som fohr ferbi,
Gjemmas, før du kunne tænkje?

Bærre va me stæd hell den som ti sliē Nat
Paa eht Stuup i Mørkre sto aalehne at.

 Motlous ønskte me

 Bære faa ti Fre

Al mi Qvahl i Sønn nescænkje.

Men mæ henne strouē baa Sønn aa Trøtheht fort.
Stusle¹ laag e at aalehne.

Ho me nhle saag, jog Fre taa Hjerte bort,
Dær ho maatte hysas ehne.

Dugo rann i hop², aa trast ho før me sto,
Blhg aa rou aa qvit, som bære Mjehlē aa Blo.

 Be fort Dhl ho sa,

 Be fort Svar ho ga

Tænkte me: Kaa tru ho mehna?

Huttutu for vart den Sommaar. Notta laang!

Kor me shntes Sole lenta!

Over Bringo vart Brystduken alt før traang,

Kor me saart paa Klukka venta!

Glehre Gonge va me paa fku stande op,

Lehte op o, men saa sa me infort³: Stop!

 Ehn lht vara vahr

 Djerv aa frammon Kar

Let kan støhte blhge Jenta.

1) Stusle, kjedsom, øde. 2) Dugo r. i hop, Dinene
falbt sammen. 3) infort, noget.

Morgaa ikkje vart før dæ leh langt paa Dag,
Længje alt me hørde Lærka.
Men saa vart paa Traakka mehr aa mehr Jag,
Raavaa Sengje to te fnerka,
Sist me hørde Kallen, mykkijh gla ti Sin,
Kodde ve ho Anne, ropa Folkje in,
Ba døm dra se paa¹:
Dvar ehn Kjeft ska gaa,
Stasele, i Dag aat Kjørka!

Da han saag me flæd, ve Dag, i snora Kjol
Mæ stivfraaga Støvlin blanke,
En han takka Gu, aa spurde, mins du Thohl,
Da du lærde rie ranke,
Aa me spaadde dæ, du Gardis-Kar sku bli,
Aa saa sjaa for Dag paa Kongjin Glæa di?
Dæ vart taa, mit Baan;
Den som har slikt Saan
Ikke tør paa Lykka anke.

Sæl æ den, som har ehn Son, som aftas væhl²
Før sin Kongjes Liv saa vaake —
Aa den Son sa æ va mykkijh mehr sæl,
Som Gu ga te Far din Maake!
Mang ehn Gahl kan snart gie vuxin Gardis-Kar;
Men ehn Far som du vart mykkijh mehr rar.
Hjerte slikt som dit
Tør e sæa frit
Bansfele ehn torde raake.

1) dra se paa, flæde sig paa. 2) aftas væhl, værdig.

Bære, sa' en, fef me ehngong Kongjin sjaa!
 Fef e mæt me paa en glaamaa¹!
 Fef e sjaa en fram før heyle Folfje staa,
 Tru me dæ fku vara Gaamaa²!
 Fef e sjaa en sat paa Svarte Haldans Stohl,
 Femte Freref liif; aa sa: Gu glæ mit Nohl!
 Ja da tru me vift,
 Ut me kom te sist
 Te taa Glæe gaa ti Gaamaa³.

Naa kom Anne: Ho va bresta som eh Brur;
 Men fo Skilna fraa di granne,
 Som mæ krusa Haar aa Storfant. Hat aa Tur
 Thfts se bær ell qvar ej Anne!
 Døm som paa Komedi-Brurloup⁴ lehte norst,
 Da Brurepiga va fjuvomma som ehn Torst,
 Hø døm Anne set
 Fku dæ vore let
 Faa døm te mæ me aa sanne.

Helse, glævært⁵ Sinn, paa frodig Kjester⁶ log,
 Brotfri aa ofkuldog Mine.
 Thst ho saag paa me ho rounan Duga slog
 Ne som om ho frhgta mine.

1) glaamaa, stirre, se med opspilede Dine. 2) Gaamaa, Fryd. 3) gaa ti Gaamaa, gaa i Drste. 4) Komedi-Brurloup, Komedi-Bryllupet. Da den Tildragelse foregik, Digteren har sat i Niim, gav man paa det kjøbenhavnske Theater Balladen: „Det danske Bondebryllup,” hvorover mange af den Tids Livvagtskarle opholdt sig; man havde nemlig udstoppet Brudepigerne med Mavepuder. 5) glævært, muntert. 6) Kjester, Kinder.

Kor me ønskte naa me laag før hennas Fot!
Men me fela baade Framfæhl, Maahl aa Mot.
Som eh Drotning ho
Blilaat før me sto,
Jou du, Hjerte va ti Pine!

Kallen saag ho mehr ell ordinari va
Phnta, mehre Stas i Brøste,
Flehre Shljur dingla mæ frusera Bla,
Saa de langvægs taa o jøste,
Snudd' o rundt i Kring, aa lægjan¹ sa ve me:
Før di Skul mi Anne vift ha bresta se —
Be dæ ejne Dhl
Følt mit Haap te Johl.
Detta mi mit Hjerte frøste².

Skjæfte³, som vart utsent taa Staalbaagaa Brann⁴,
Jffje fan saa snøgg se skunne
Som dæ Agge⁵ rae⁶ ne ti Hjerte rann,
Da dæ Dhl slap' om taa Munne.
Nabry⁷ va dæ — dersom du ho falte di,
Saa fan Anne aller, aller less bli mi!
Dæ ho vore bær
Me ha venta dær
Le ho Stng-Mor vorte funne.

Knaft os hehm at kom aa over Messa va,
Ført sto Forkun-Mat⁸ paa Bohle.

1) lægjan, smilende. 2) frøste, knuste. 3) Skjæfte,
Piil. 4) Brann, Bue. 5) Agge, Nag, Kummer. 6) rae,
lige. 7) Nabry, Skinsyge. 8) Forkun-Mat, den lefreste Mad.

Anne sette fram dæ beste som ho ha,
Trippa, aller mæhlte Ohle,
Fleske. Spa¹ aa Skjinke, sønte Søen Grout²
Rum. Grout mæ, saa Smørre over Bredde flout.

Men for høgjele

Anne tedde se!

Men for net ho alting gjohle!

Gullt va Hjerte, men dæ va ou reynt aa trut,
Trugt dæ se aat Jar min vendte —

Ror fæ du ho Anne? sæl va født den Gut,
Som te Ronno fæ sli Fente!

Ha du kaara ho te Maake — kjærre ska —

Ho mi Sthgmor bli? saa svaaraa reynt ut ja.

Som du vil, saa bli,

Vent du, Villja mi

Aller fæ du veynar Fente.

Son, ho Anne maa bli has som ho ha kjær.

Me fan ikkje paa o skjønne.

Men dæ vent e at før for Dag ho va her

Be me trut Gu maat o lønne.

Ikkje træng ho te eh gumul skjølvan Han,

Men kom ho legs Hog paa ingjin giisse fan.

Bild' ho ha eyn Skof,

Fæ o Guter nok;

Men ho alle bæere gjøne³.

1) Fleske = Spa, Fleskesuppe. 2) Søen = Grout, Mælf
indfugt til en rødagtig Grød. 3) gjøne, narre, firere.

Ma naa va dæ som dæ dat eh diger Bøhl
Taa mit Hjerte. Trast paa Stunne
Bou me henne up i Lofte¹, før se sjøhl,
Høhla² før ho best e kunne;
Ba o sæa me, paa Truhet, kəm dæ va
Som ho se ti Løndom sjøhl utfaara ha;
Svoor ho redele
Kor me vanke, me
Aller før ha Maaken funne.

Sæt de, ba ho, svaaraa: æ du far din liif?
Æ du tru som han taa Sinne?
Kan du tæa, saa me aller nokon Sviif
Ska, ti dæ du laavaas, finne?
Vil du sværja dæ, saa ska du væta saa
Kəm dæ æ som all min Hog æ felle paa —
Maa veyt Gu me svaolh!
Kort taa hennes Dhl
Staar me ennaa fress ti Minne.

Minnes du den Dagjin — d' æ fell otte Aar —
Da du ut vart kommedera?
Mins du da ho Sigri mæ di guhle Haar,
Som sto tet ve Dffesera?
Ho som gret saa saart, da du var ropt ve Namn
Se aa gaa som Gardis. Kar aat Kjøpenhamn?

1) Lofte, et Rum paa Stolpeboden, hvor Brude pyntes,
de bedste Sager gjemmes og vigtige Handler altid før slut-
tedes. Det hele Huus hedder ogsaa Loft, for at skille det
fra Staburet. 2) høla, talede kjælent, smigrede.

Da sto der ehn Gut
Som ha mæ gaat ut¹:
Bakkrar ingjen Kar kan væra.

Da e saag ho Sigri greet, saa greet ou G,
Skjont me ifkje te de kjendte.
Folkje saag paa de, men Guten saag paa me
Aa se lægjan aat me vendte:
Graat du ifkje, sa en, Baan! før dæ han gaar;
Han ska komma at aat de om nokre Aar —
Nej dæ va før de
Dæ me greet, sa G.
Saa ho Gummo paa me skjændte.

Spost vart G. Han kanskje aller saag me før.
Aa me va saft bære Baane,
Litohl utur Bort, aa mykjej tunn aa tør,
Blehf som Nh i Wintermaane.
Sandt G sparaa'n less. Me had' en længje kjær:
Aller saag G sæa hell slik Karman her.
Aa saa strouf dæ fort,
Han mæ de løp bort.
Da du gjeff ho Siggri daana.

Siggri dødde bort. Du va ho mykjej kjær,
Kanskje du dæ aller viste?
Men ho hø ehn Jar, som va saa stræng aa tvær,
Bilde trug' o te dæ siste.
Me var Jar. aa Mor-lous: Guten kom ou fort

1) ha mæ gaat ut, er ogsaa udgaaet, d. e. udfomman-
deret.

Saamaa Bæg som du, men sæa ha me sport,
At en hæll se bra,
Mykket Hyllest ha,
Na dem noule¹ vil' om miste.

Bli me naa saa tru aa lov me dæ me be:
Sey me om en lous æ blivi?
Om i Kjøpenham te bli han afte se
Hæll en heimfjyndt² hit æ drivi?
Mæ du veyt³ naa alt, saa bli mit Vitne du
At aat ingjin annan e vil gje mi Tru.
Bli han iffje min,
Ska mit reyne Sin
Ingjin dødele bli gjivi.

Dermæ tagde ho, aa me — vart life floof,
Længje at aa fram fundera⁴,
Endele me baæ Hænnan hennes toof,
Ba o hehlt uprifstog væra,
Laavaas at me viste væhl qvar Lansman grant,
Som va iffje der bekjendt før Skarv aa Fant,
Men eyn saadan Gut
Fann nok ingjin ut
Uta Namn, som ho begjæra.

Ney! has Namn fan Tonga iffje føre fram,
Sa ho, aa se fraa me vende,
Ohle vil paa Læpa'n døy taa bære Skam,

1) noule, nødig. 2) heimfjyndt, „hjemfjær, som
har Heimwehe, Heimafjynna," Stodsfleth. 3) mæ du veyt,
efterdi du veed. 4) fundera, grublede.

Wen om du me fku misfjende?
Akta vil me læva saa før de som han,
Hell ou vil me døy, mæ Heer¹, i ogjift Stand —
Men bi lite less!
Me bli like sæl²:
Maatru du has Belet fjendte?

Uav eh Hændels fef me eht paa Martnan³ sjaa
Lift som dæ has ehge vore,
Dæ me fjøpte, aa at ingjen Sæl fku saa
Sjaa dæ, ha me hos me spoore.
Men du ha naa faat me te aa gaa saa vit,
At me tryg ha te dit Hjertlag sæt mi Liit.
Dette fka du saa
Kaste Duge paa,
Kansfje du dæ fjinne tore.

Dermæ tof ho fram ehn læffer Nyffjhl-Ring.
Knep sa Laase, up floug Kjista.
Tof saa ut aav Leddik liten insvøst Ting,
Kaaef me dæ, aa fkaalv aa rista —
Døm naa om mit Hjerte, som dit ehge vil;
Skulla maa bli di, me hø nok sjøhl tagd stil.
Me te vifle ut,
Længtes sjaa fka Gut —
Da ehn Spiil mit Anlet vifte.

Reynt fortomla dat e trast ve henna ne,
Trykt' o tet ind aat mit Hjerte.

1) mæ Heer, med Hæder. 2) me b. l. f. jeg bliver
lige lykkelig. 3) Martnan.

Maahl aa Mæhle længje burte va før me;
Glæa blanna va mæ Smerte —
Ja dæ va de sjøhl e greet for, fjære Thol?
Aa naa æ me vift den sælaste paa Jøhl;
 Nær du life me
 Som e hæll taa de,
Ha me alt dæ e begjærte.

Naa kom Far min, fann ho Anne i min Arm,
Saag at Graat i Dugo lyste,
Kjerle trøfte han os baae te sin Barm,
Alle tri saa va os thste¹.
Sidst saa sa en: jou naa sjer e faa dæ li,
Døf ha nytta som e trudde døffers Ti,
 Aa naa ha me naat
 Dæ me sjøhl ha spaat.
Men for gla has Han os fjnste!
1) thste, taufe.

2. Skogmøte hass Torgjer Sjelle.

(Denne Sang er ligeledes forfattet i Nordre Gudbrandsdalens Dialekt af Edvard Storm, fød i Baage Præstegjæld 1749, Lærer ved Efterslægtselskabsskolen i Kjøbenhavn og Theaterdirektør sammesteds, død 1794. Il og nn udtales af Gudbrandsdølen saaledes at alle lyder næsten æille, Honn næsten Høinn o. s. v.)

Stusle Sundags Kvelden eingong for me va,
Leitt va dæ heime leva;

Tytingen va gjord¹, aat Skogjé strouf e 'sta,
 Næverskruffa tof 'ti Neva.
 Knast e fomen va 'ti Ulvhusdalen trong,
 Før e bydja høyre nogaa der som song;
 Maale tyktest me
 Dæ e kjendest ve;
 Agt paa detta lout e gjeva.

Best e gjennom Kjørre² titta fram aa saag,
 Minst vonast hena raakaa;³
 Saa va dæ ho Kari, som i Grasé laag,
 Kva um sin kjærre Kjaakaa.
 Førkja trudde ho va eismøll⁴ aa i Fre,
 Utu Kjæsté rann kaa Hjerta sa ho te;
 Dæ e høyrde her
 'Laa mi Gjente kjær
 Bære me hell Tyting smaakaa.

Utafor se sjøl mitt Sinn i Logaa brann,
 Knast e mitt Dyra trudde;
 Bloe snøggar hell dæ plega 'ti me rann,
 Ofjend Gle'e 'ti me budde.
 Kroppen bivra, Hjerta pikka Slag i Slag,
 Alder ha dæ livt hell venta slik ein Dag,
 Inkje sjøl e veit,
 Korlest Kjærleheit
 Upp aa ne paa Bete snudde.

1) gjord, (rd udtalt som „tykt“ i eller r) moden. 2)
 Kjørre, Bussene. 3) raakaa, skulde være raake. 4)
 eismøll, alene.

„Vakkre Dal!“ saa kva ho, „vakkre va du vift,
Hø du 'en Torgjer Sjelle!“

„Nei, mi Kar!“ skreik e, „naa syng du i Mist¹,
Sjøl du prye dessa Sjelle.“

Mosaalendt aa røysott² vakkert æ mæ de,
I din Arm æ Himil unde fort eit Tre;

Karil ner som du
Inkje finst saa tru,
Dal æ stugg for me aa alle.

Tørkja reint handfallé, reint forundra va,
Kor skulde ho me vænte?

Knaft ho kunne blaase³, for ho var for gla,
Da ho me paa Maale kjente.

Fystundes ho tok me fell for einvart⁴ Troll;
For ein Mykk, ein Tutul, som her ha Tilholl;

Sia truga ho

Me som lægjand sto:

„Gule Gut e de ska mente⁵.“

Wæ dæ viar spyrjand forlest dæ gekk te?

Kaa skuld' e eina⁶ gjera?

Unde saamaa Søljun slongde e me ne,

Tett ve Gjenta lout dæ vera.

Riom te⁷ os fystest, riom te os log,

Tafom⁸ fekk os fell aat einvart anna Hog;

1) i Mist, feil. 2) røysott, vildt, rytt. 3) blaase,
aande. 4) einvart, et eller andet. 5) mente, erindre.
6) eina er uforstaaeligt. 7) Riom te, uundertiden, nu og
da. 8) Tafom, det samme som riom o: af og til, for-
fjellige Gange.

Kjem dæ ofte paa
Dæ os raafast saa,
Kann e sliſe Daagaa bera?

3. Sæterreisen.

(I Gudbrandsdalsk Dialekt, af E. Storm.)

Marſjé grønast, Snjogen braana¹, Fjell bli bært,
aa Louve sprett,

Murinyhl² staar 'ti Dalom, Rué se fæ eta mett;
Alt som leve bydja freka³, Bjønnen fjem taa Hié fram,
Utu Fjosé spring fornøgde Ru aa Kalv aa Sou aa Lam.

Alle Fugle læt se høhre, Tiur sit paa Furufvift;
Ror, som fjenne att sin Maakaa, syng mæ Hugna:
Laff for sist!

Blanda Song 'ti Fjellé joma, Gouf aa Røh aa Jerp
aa Trost

Rappast um, kæim best kann rope Gle'e ut for sluta Frost.

Solé ffin paa Aakerreinom, Telan retnaa borte æ,
Men æ 'ti Beré komen, Blog aa Horv lht laagaast te;
Guten vele um Hafellenn⁴, Engjé ffa aa rhjast⁵ naa:
Dæ bethe for Budeiunn: Bøling ffa te Sæters gaa.

1) braana, smelter, tør. 2) Murinyhl, Mariæ
Nøglebaand. 3) bydja freka, begynder at frybe. 4) vele
um Hafellenn, efterseer Gjerderne. 5) rhddes.

Komme Jena, kom me fylgje, kom Guldropole,
kom Spelin!

Kyr aa Kalve! døff e føre vi 'ti Sæterkvié in;
Uta Jaaare ska os leva, Busvein hell os fri for Bjønn,
Kaa han infje haanom fryhta, fryhta han Budeias Honn.

Feite Grase ska døff eta, drikke flaaare Kjelda te,
Kor ein Dag ska Gjestbo vera, Mat ska naa aat døfre Kne;
Døff for Vinters Frost aa Kalde, Svelt aa Hunger
Rett ska faa;

Jngor Gulder bære Rhyttur hell som døff ska sia haa.

Mjølfe aa Rume, Smør aa Kjuke¹, Ost aa faa som
forkunt² æ,

Mysu, slikt aa anna meire vist os her ovfellun³ fæ;
Saa ska os i Somaar leva, tess bæ Snjogen bli for

Dæmæ vende os aat Bygdenn, fer mæ Smør aa
Bøling heim.

1) Kjuke, Kage. 2) forkunt, læffet. 3) ovfellun,
overflødigen?

4. Hjemreise fra Sæteren.

(I Gudbrandsdalsk Dialekt, af E. Storm.)

Os haa gjort faa gjerast skulde, hsta Ost aa finna Smør.
Naa staar att aa flyvja Dhykjenn, setja Laas for Sæterdør.

Rorkje finst her meire Jo'e her for Heie hell for Krist,
Gla æ os, os slepp aat Bygdenn, meire gla æ Rué vift.

Farvæl Mark, som Genan gnaagaa, der e gjætte mang-
ein Gong;

Farvæl Skog, som ofte joma taa min Lur aa Stut
aa Song!

Farvæl Hulder, som der budde! flyt naa du 'ti Sele in:
Vinters Ti er ilt aa liggje ute baa for Ver aa Bind.

Rom naa alt 'ti Sætré finnast, kom aa fylg aat Bygdenn ne!
Heile Jore æ naa rhjukt, fort eit Straa høyr Genan te;
Skund døft, Folkjé venta heime, Busærsleffa vil døm haa:
Her æ infje meire gjera! Folk aa Genan, læt os gaa!

5. Aagots Fjeldsang.

(Af Høiesteretsassessor H. A. Bjerregaard.)

Solé gaar bak Nafé ne;
Skuggjin bli saa lange.
Naatté kjem snart atteve,
Tefe me i Fangje.
Rrhtre uti Rvienn staar,
Æ aat Sæterstulé gaar.

Myrkt de æ 'ti kvar ei Bygd,
'Ti dei djupe Dale;
Her paa Fjell ha Solé drhgd,

Mæ aa gaa taa Gare,
Test e kvile unde Taf,
Morgo æ ho tile vak.

Snøgt e æ no flaar ikvell,
Saa gaar e te Kvile,
Søv saa role unde Tell
Test i Morgo tile:
Nær e daa ha somna in,
Drøhne e um Guten min.

6. Valdresen paa Haimvege.

(Af Henrik Wergeland. I Valdres-Dialekt. De
spærrede Ord tilhøre dog ikke Dialekten.)

No kan dæ 'kje vera langt te Valdres att',
Hjarta bli so haitt i Livé,
Skogen shnest laupe, Nasadn gange radt,
Skjele so naar Skhidn drive,
Fotadn bli so kvise so te Springedans,
No æ inkje mair te tenkje paa ain Stans.
Hai no gaar dæ glatt, Bakken høg aa bratt
Shnest jabne so ai Skive.

Naar at sjaumiis Randsfjor aigong Slut ha faatt,
Daa tæ Valdresen te lægje;
Naar 'ti Etna-Alané fhyt dæ blenkje blaatt,
Glima Augudn has 'taa Gle'e;

Naar'en seer te Norefampen so ai Stj,
Faar'en Hug te springe, so paa Vingster-Stj
Raste Rainsdyr-Stoff aaver Stain aa Stoff
Aaver snøbedekte Haia.

Jnfje ska e tru, e kvilte mangesta'n,
Paa Krokklavenn va den fyste,
Før' o gle'a Hjarta mæ den fyste Rand,
So langt nor 'taa Snøfjell lyste.
So paa Dynnastainé kvilte e me best
Aaver „Astri, Halands venast' Gjente," raist.
Men e gjekk min Veg, tænkte bær' paa de(g),
So den venast æ i Baldres.

Jnfje saag e Fjell saa burge helda blaa,
So dai høge Baldrestindadn,
Hugakøll o Bitifødne, grust o sjaa,
Grønsendknippa helda Grindadn.
Korkje Ringerikje, Haland helda Land
Bar ait Gras so grønt so Baldres allesta'n;
Bær æ Blomstren au, mair frist o rau,
O so Blomstren so æ Gjentudn.

Sjaa, dæ glima alt i Bæga so ho rann
'Ti ai solblank Sylver-Renne.
E vil fulgje henne skjele so ait Band,
Bainast Veg te Haimegrendé.
Men ain liten Bekk ska unde lystig Røl
Unde Hugakøllé syne me ain Støl,
Dær so Gjenta mi bur den korte Ti,
Daa Solaiudn staa i Lio.

7. Frieras a Ongkar'n te Jentæ.

(Efterstaaende Vise er forfattet i Jarlsbergs Grevskabs Mund-
art af Seminarist, Kirkesanger til Skoger Sogn, Hans
Allum, født i Botne Sogn 1777, død 1848. Aftrykt
efter Forfatterens Manuskript, ligesom de følgende af ham.)

Ongkar'n.

Jæ sku au ha Løst t'aa jiste mei, san;
Naar jæ traf ei Jente rekti grei, san.

Sliik ho ente ville,
Laate vont aa ille,
Anten saa jæ drekker heller ei, san.

Skjenk en Dram, san!
Gaa mæ Skam, san!
Ta'r di mange slike Gutter fram, san.

Den, som jæ skæ ha, maa væra rar, san!
Fær jæ Sjæl er en aparto Kar, san!

Ho skæ kunne gjøre,
Haa de kommer føre,
Aa saa ta'r jæ Gi, som Bæing har, san.

Skjenk en Dram, san!
Gaa mæ Skam, san!
Ta'r di mange slike Gutter fram, san.

Sjæl ho stælle nor i Fjese maa, san,
Velting maa ho passe rekti paa, san,
Seint aa tili riu,
Svint aa let aa liu

Maa æ stot som paa to Pinnær staa, san,
Skjenk en Dram!

Gaa mæ Skam, san!

Ta'r di mange slike Gutter fram, san.

Ho maa ente væra lat aa dau, san,
Welling skæ ho komme væl i hau, san,
Ute maa ho stræve,

Inne sh aa væve,

Rein aa vakker skæ æ væra au, san.

Skjenk en Dram, san!

Gaa mæ Skam, san!

Ta'r di mange slike Gutter fram, san.

Om jæ drekker mæ lit full iblant, san,
Maa ho ente sette Ug mofant, san,

Men go Mat ha fæli,

Helles blir de gæli,

Jæ skæ si dei jæ er lækkert vant, san.

Skjenk en Dram, san!

Gaa mæ Skam, san!

Ta'r di mange slike Gutter fram, san.

Jnte maa ho væra ælt fæer gla, san,

Mellom Gutterne er inte bra, san,

Hænge Hænnene

Ua glo paa Mænnene,

Rei slikt Glæf jæ vil'nte vettæ ta, san.

Sjøl Rær, san!

Me Gaar aa Mær, san.

Jnte jister jæ mæ som en Rær, san.

Hør du Mari, jæ vi fri te dei, san!
Dæsom du vi ha en Kær som jei, san,
Jæ har Kuer, Sauer,
Grhete, Fat aa Trauer,
Du maa tru jæ er'nte bare lei, san.
Jæ er'n Kær, san,
Bytter Mær, san,
Dæfor jifter jæ mæ som en Kær, san.

Sentæ.

Jami Huen er'u Kær i Kvæl, san!
Men jæ vil saa ældri ha dæ læl, san!
Du er grom t'aa fjhte,
Aa fan rækti sfrhte,
Men jæ blaaser a det heile Svæl, san.
Th da Mass, san!
De er Fjas san!
Gaa ifraa mæ me det Frieras, san.
Jæ vil ingen Mærrabhytter ha, san!
Derte holler jæ mæ let fær bra, san.
Jæ har hørt paa dei,
Ja du er rækti lei,
Aa ældr'i Bæra tore jæ dæ ta san.
Th da Mass, san!
Lort aa Fjas, san!
Gaa ifraa mæ me det Frieras, san.

Dærtæ mæ er'u en Skærbefant, san!
Drekker speller aa er støt paa Kant, san!
Du saar flettes ente
Noæ ærlig Jente,

Om du var saa faut som Peer Skjersant, san!
 Jy da Mas, san!
 Lort aa Jias, san!
Bæf me dei aa me det Frieras, san.

8. Tenesguten aa Jentæ om Søndaseftæn.

(S Tønsberg Egn's Landdialekt, af H. Allum.)

Mel. Jag stådar djupt i dit bruna Dga re.

Kær'n.

Naa Jentæ bare er komfærmera,
Saa blir æ stolt aa fan staselera,
Paa fænten Nar har æ Jiftegriller
Aa svarær Frierne Nei aa Ja;
Men blir æ Trædeve de mœ sjiller,
So er'nte braat saa faut aa læffer da.

Jentæ.

En Dngkær bare paa Atten, Nitten,
Om han er Sæling aa smal aa liten;
Han brøstær sæ, saa de er'nte Maate,
A beste Gaarsmansdaatter blaaser han;
Men faar'n Nei ta en Ser, Sju, Atte,
Saa fæller Mote paa'n lite Gran.

Kær'n.

Saa mang ei Jentæ er set som Søffer,
Aa gjil aa gruff, naa ho gaar aa loffer,
Men ser'u faar du æ læl te Kjæring,
Saa faar'u Gaen aa din eien Dans.
Ho tandrær saa at du kan faa Læring
Aa gaa ifraa baate Bet aa Sang.

Jentæ.

Naar Gutten frier er'n lydi Tænder,
Han laavær da de han inte mener,
Men bi om let han aa snart braverær,
Naar 'u har faat en te din Ægteleman:
Han som en Løitnan da kommederær
Aa Kjær'ngæ maa'nte raa de minste Gran.

Kær'n.

Men naar ei Kjæring blir tile Enke,
Ho ske væl graate let, kan du tænke;
Ho ofte thtær, som ho var gælen,
Men kom de bare snart en Frier da,
Om de var Da'en ette Sørjefælen
Jæ tore banne paa ho svaræ Ja.

Jentæ.

Aa Enkeman, som las staa aa graate,
Vi maa beklaga'n paa en Maate,
De Gravæ tænker han paa ei Jentæ
Paa søtten, atten hæller fjue Aar;
De var a Søn han sku længer vente
For han ei Brur igjen i Sængæ faar.

Kær'n

Ja Følk om Kvinsfolkæ ille snakke!
Vi frier te dom om di jif paa skakke;
Men dømse du Mari ville ha mæ,
Saa sku du se jæ var'nte bare lei.
Jæ frøfter slet ente før aa ta dæ,
For de jæ veit du er rast aa grei.

Jentæ.

Er de det Elvaar, at du vi ha mæ
For den jæ er, naa saa kan du ta mæ,
Men høller 'u mæ fær ei Gofjelle,
Saa ske jæ si dæ: jaggu tar'u feil;
Jæ laavær ente meir'n jæ kan høre,
Aa alle Jenter, ser'u, har naa Feil.

Kær'n.

Aa jæ er hæller'nte noen Engel,
Men ente hæller en Jantebængel.
En Skærb, som drekker op de han tener,
Men jæ nok tar mæ en Dram iblant;
Haa Slæddrefjæringær sier aa mener,
Jæ sjællom er paa en liten Kant.

Jentæ.

Ja Følk di dikter aa mæe sier,
Men Kjæringsslædder jæ ille lier.
Jæ trur nok Mænnæne au blei snille,
Naa bære Kjæringene passæ sei.
Naar du blir sint vi jæ tæe stille,
Om du vi støt være tru mot mei.

De faar'nte hjælpe, jæ sſe a taale
Let Grin, naar du ente ſtøt vi gnaale,
Aa jæ ſaa lækkert aa ſnilt ſſe ſtælle,
Saa maa du ſtrævæ ſaa got du fan,
Aa du ſſe ſe, jæ er vant t'aa træle —
Me Mot aa Leſt før'n rætti Man.

9. Akkedas mællom Mann aa Kjøering uti Greuſkape.

(I Tønsberg Egns Landdialekt, af H. Allum.)

Kjøeringæ.

Me Kærfolk har ſaa mæe aa ſi, ſan,
Støt har'i me Kvinfolk noo aa li, ſan,
A ſæ ſiøl di Kyter,
Aa giir Kvinfolk Kyter;
Men ſaa ſku di la dom Jenter bli, ſan.
Hvæſke Svæl, ſan!
No i Kvæl, ſan,
Kvinfolk er'i bedſte Følkæ læl, ſan.

Mann.

Men me Kvinfolk er ſaa mæe Fjaſ, ſan,
Di er bare gla i Ngt aa Stas, ſan;
Kjøpeth aa Kaffe
De maa Mann dom ſkaffe,

Læl saa vi'di gjenne værcæ Bas, san.
Hvække Svæl, san!
Sjen i Kvæl, san!
Kærfølk er'i beste Følkæ læl, san.

Kjæringæ.

Ja men Kærfølk de er bare Lort, san,
Di vi drefke stot aa spellæ Kort, san.
Stasen kan'te sie
Paa lang Li saa mœe,
Som di paa i Kvælston spæller bort, san.
Hvække Svæl, san!
No i Kvæl, san,
Kvinsølk er'i beste Følkæ læl, san.

Mann.

Ja men haa færtener væl Dikkan, san?
Hem maa skaffe Bæing er'nte Mann, san
Dielægge kan di,
Men mi kjære Randi,
Di en Sjelling ente tene kan, san.
Hvække Svæl, san!
Sjen i Kvæl, san,
Kærfølk er'i beste Følkæ læl, san.

Kjæringæ.

Javist Kærfølk nok fortene kan, san,
Men aa sparæ de di er'nte istan, san,
Wilt de Mann han slepær,
Naar'nte Kjæringæ sjæpær,
Maannær ente fær de minste Gran, san.

Hvæffe Svæl, san,
Fre i Kvæl, san,
Kvinsfœlk er'i beste Fœlkæ læl, san.

Mann.

Men jæ sier Kvinsfœlk er to Slag, san,
Noen er leie, som den vonne Dag, san,
Noen vil gjenne træle,
Spara, nøite, stælle,
Noen er me Huse like gla, san.
Hvæffe Svæl, san!
Sjen i Kvæl, san,
Kærfœlk er'i beste Fœlkæ læl, san.

Kjæringæ.

Ja men de er to Slags Kærfœlk au, san,
Noen træler te di ligger dau, san.
Noen foper ine,
Ua fan bare grine,
Di trur Huus aa Boon har ingæ Nau, san.
Hvæffe Svæl, san!
Stilt i Kvæl, san,
Kvinsfœlk er'i beste Fœlkæ læl, san.

Mann.

Men jæ raar dæ naa te'ticæ stil, san,
Du ffe ælti væra bli aa snil, san,
Du er bra nof Randi,
Men du er bestandi,
Naa jæ drekker let, saa gal aa vil, san.
Hvæffe Svæl, san!

Sjenk i Kvæl, san,
Kærfølk er'i beste Følkæ læl, san.

Kjæringæ.

Men jæ sier dæ min Kjære Hans, san,
J Maaræ ske de bli en aen Dans, san,
Du i Fyllæ sølær,
Va me Welling nølær,
Men i Kvæl du har'nte Vet aa Sang, san.
De'r a Stæl, san!
Nok i Kvæl, san,
Kvinsølk er'i beste Følkæ læl, san.

Mann.

Naa saa la os da Govenner bli, san.
Søel du kun me Kaffe, Randi mi, san,
Du me Stas maa stælle,
Jæ vi drekk'aa spælle,
. Bare la os ente fatti bli, san.
Got aa væl, san!
Sjenk i Kvæl, san,
Kvinsølk er'i beste Følkæ læl, san.

Kjæringæ.

Jæ ske ælti stælle got fær dei, san,
Naar'u støt vi træle trut fær mei, san,
Saa ske de nok maanæ,
Baate du aa Boonæ
Ske nok se jæ jør i Huse Bei, san.
Got aa væl, san!
No i Kvæl, san,
Kærfølk træle maa fær Kvinsølk læl, san.

Begge.

Vi saa snilt ske stræve begge to, san,
Ua vi ske nok leve vel i Ro, san,
Mann for Føæ træler,
Kjær'nga Huse stæller,
Bæræ er jo baatte von aa go, san,
Got aa væl, san!
Fre i Kvæl, san,
Mann aa Kjæring er'i beste læl, san.

**10. Den vælstaanes Tenesjæntæ
paa Eiker.**

(I Eiker Sogns Dialekt, af H. Allum.)

De'rnte græt for rætti Kjær'st aa faa, Di,
Kan jæ sjøl te han jæ lifær gaa, Di?

Sku en ente life

Mei, saa opklæd Pike;

Merli Jente er jæ au innaa, si!

Boffern ta den Jørn Hoen ifjor, Di!

Jaggu tænker jæ de, hain hølt Or, Di!

Hain ifraa mæ rente

Te ei ain Jente;

Men jæ er au life smal iaar, si.

Aine toof imot en fæli gla, Di.

Skam saa henner! de var ente bra, Di,

Hain flau ofte te mæ,
For ha Hvilnæt me mæ.
For i Nær han tænkte mei aa ha, si.

De var au best aa by'ne sjæl aa fri, Di,
Saa de kunne ei Forandring bli, Di;
Te en Main jæ trænger,
For jæ vi'nte længer
Gaa aa tene bort mi beste Ei, si.

Beer hain seer mæ ut saa faut aa rar, Di,
Læl jæ noo te aavers for en har, Di;
Ja jæ vi'nte si' no,
Kain vel bie innaa;
Jo en er hæller ingen voxin Kar, Di.

Gufvæl Jens! jæ kommer naa te Dei, Gut!
Tru de saales kunne sjikke sei, Gut,
At jæ kunne faa Dæ;
Ja du glaner paa mæ,
Jæ kan træle trut aa er'nte lei, Gut.

Jæ er'nte mhi over trædve Nar, Gut!
Hain er a teent, som sliß ei Jente faar. Gut.
Lønne har jæ lagt op,
Na naa har jæ sagt op
For naa vi jæ være for mæ sjæl, Gut.

Naa da Jens! haa sier du te godt, Far!
Ifjor jæ kunne au en aen faa't, Kar.
Jæ kan kara, spinne,

Bævæ, sh aa binne,
Ofte har jæ setti seint aa traat, Far.

Naa Drafstæ mi er maalæ rau, Gut,
Ja Du veit de vel, jæ er'nte snau, Gut!
Kjolær a Skaasværken,
Lærres-Bruresærken,
Ligger neri Kjistæ fæli au, Gut!

Striebonken aa let Læret me, Gut,
Har jæ værkæ sjøl aa laga te, Gut.
Lo Far Læken nhe,
Ja i Fillerhe¹,
Aa i Dhynevar, som du sku see, Gut!

Bi naa let da Jens! haar gaar'u hen, Gut!
Borte blei'n, naa da! Mei se den, Di!
Har di naa seet være?

But! her er a flere,
Aa di kommer snart te mei igjen, Di.

1) Fillerhe, Sengetæppe.

11. Kvenne-Karis Vise.

(I Sellgjords Dialekt, af Provst M. B. Landstad.)

Aa der æ veent i Neslands Kyrkja,
Nær Klokkunne gjeve Dur:

Der gjeff eg las fe gamle Presten,
Aa der hev eg stae Brur.
Gud hjelpe den, som æ gamal!

Aa der æ veent i Neslands Kyrkja,
Nær Folkje fallar paa Gud:
Der hev eg fengje lagt ifraa meg
Mi saaraste Hjartesut.
Gud hjelpe den, som æ gamal!

Aa der æ veent i Neslands Kyrkja,
Vaar Herre hell Dist aa Duf:
Kvor den einaste Heilagdag
Saa kjem eg dæ ihug.
Gud hjelpe den, som æ gamal!

Dæ æ saa unaleg vera
Der ein æ fjend saa vael:
Dæ nye æ alstøtt mykje gildar,
D'æ 'kje daa mætar hell.
Gud hjelpe den, som æ gamal!

Præsten han hev saa mykje
Aa røa fe 'fon smaa:
Sæl æ den, som i denni Bæri
Vil lye trutt derpaa!
Gud hjelpe den, som æ gamal!

Men aller lhdde eg bære,
Aa aller las Presten saa greitt,
Som i den gamle Neslands Kyrkja,

Den veenaste nokon veit.
Gud hjelpe den, som æ gamal!

Der ligg han Olav jamsies,
Aa der ha' eg tenkt meg te —
Der skaa dei ho Kari leggje,
Der vil ho jarast ne.
Gud hjelpe den, som æ gamal!

Ei gomol Kjering æ ille fari
Ho stend no i Begjen støtt:
Bære vera unde Molli mofa
Aa faa dei Tregunne bøtt!
Gud hjelpe den, som æ gamal!

Bære vera unde Molli mofa,
Hell stande heran te Spott:
Unglyren¹ fær daa raa seg sjave,
Dei gjer alt saa umfram's gott.
Gud hjelpe den, som æ gamal!

Eg totte dæ va tregalege
Rive dæ Skruve² ne:
Men der vekse no sure Aplar
Alstøtt paa gamle Tre!
Gud hjelpe den, som æ gamal!

1) Ungfolfet. 2) Neslands Kirke.

12. Sveinkallen.

(I Sellgjords Dialekt, af J. L.)

Mei. Jæ fflu au ha lyst te gifte mei, san.

Torkjell han va Bygdis beste Kar, san,
Han va ung aa aatte Hus aa Gar, san,
Som ein Gut han budde,
Um seg sjav han trudde,
At der inkje Makjen honoms var, san.
Hor han foor, san,
Ba han stor, san,
Drakk seg tiom full aa slo i Bor, san.

Torkjell va ein rektig spretten Kar, san,
Sylvknapp iyltevis han paa seg bar, san,
Klokkelekkje svinga, —
Kross aa Kross i Bringa, —
Kanta va han, saa at han va rar, san;
Utta blank, san,
Inna frank, san,
Han mæ Bæing rusla som ein Bank, san.

„Slif ein Gut vi Gjentunn gjenne ha'," san;
Saa han trudde aa i seg va gla, san;
Han te Bæing fridde
Aa mæ Gjentunn stridde
Her aa der, som han fortulla va, san;
Upp aa ut, san,

Som ein Stut, san,
Kende han, te han seg skjemde ut, san.

Ingjo rife Gjente funn'an faa, san;
Slift han maatte seg forundre paa, san;
Han seg strouf aa twaadde
Aa i Gruten spaadde,
Gomol-Kjering-Rø'ur lydd'an paa, san.
Staffars Kar, san!
Knokehar, san,
Sveinkallsfotti Munir paa han skar, san.

Han te alle rife Gjentur gjekk, san,
Ja saa lengje, te han Roddrunn¹ fekk, san;
Gjentunne han banna,
Slo seg tidt i Banna,
Aa saa vond, at han seg sjav vart rædd, san.
Har som Stein, san,
Sjuf aa klein, san,
Gjekk han som ein annen Piparsvein, san.

Han vi ingjo „simpel“ Gjente ha', san.
Um ho funna vera noksaa bra, san.
Torfjell Sprøhte-Karen²
Han vart ille faren,
Han va fatig, um han aatte Gar, san:
Kjeringlou3, san,
Laag han frou3, san,
Kroftutt millom sine Kne aa nous, san.

1) Skjelvesynge. 2) den Støver, Spræde.

13. MønkJeringi.

(I Sellgjords Dialekt, af S. T.)

Mel. Kjeriuga mæ Staven.

Snart æ eg sefs aa tjuge,
Mari dei æ saa drjuge;
Inkje tenkte eg den Ti daa eg va ung,
Gutelyste sille blive meg saa tung,
Belar eg venta mange.

Mari dei æ saa lange,
MønkJering maa eg gange;
Inkje kann eg skyna, hosß dæ heve seg,
At dei Gutann inkje bela vi te meg;
Hu meg, hosß æ dæ laga?!

Fire fem Tjug eg heve
Ringar aa Sølgyr gjæve,
Alæ'e hev' eg utav Silke aa Ull,
Rista mi den æ no smekkende full,
Skinsellar hev' eg mange.

Kyr hev' eg ou paa Baasen
Uppe hjaa Halvor Aasen,
Souir hev' eg ou paa Sta'enne ni,
Sumesta ein aa sumesta tri,
Endaa kom han, den Daasen!

Ær eg saa ingjen a'en;
Lyt eg vael tola Ska'en:
Saa skaa eg drikke Kaffi desmeir,
Snuse aa røkj' i Pipur av Leir:
Saa skaa eg Li'i drive.

14. Hjuringguten.

(I Vinje Sogns Dialekt, af Olav Flaaten.)

Mel. Fjor gjætt' e Gjeitinn.

Aa huttetetu dæ æ vondt av aa gjæte,
So tileg paa Dagjen i Regn aa i Bæte!

Aa tru meg, at Flangjen min tiom æ fleine,
Aa berrføtt eg springe blandt Stubar aa Steine.

Men tru inkji so, at eg græte aa tuttrar,
Nei du sko saa høyre, eg hev Mot so dæ puttrar.

Naar Solé ho skine, aa Bjøddunne¹ laate,
Aa Hjuringar jala, jou daa æ eg skaate.

Daa spring eg aa hoppar aa dansar aa jalar
Aa leifar paa Lur, so i Fjødde² dæ smalar.

1) Il bliver stadig i denne Dialekt ligesom i de andre
Vest-Telemarkiske og i de Sætedalske og mange Mandalske
og Risterke til dd. 2) Fjeldene.

So samlar eg Bussapen min i ein Krasi
Aa legge meg rafendes lange i Grasi.

So ligg eg aa tenkjer aa seer upp i Lufté,
Aa gløhmer meg sjav, der eg ligge paa Lufté.

Eg tenkjer paa mangt, nofo sfo du faa høyre:
Eg tenkjer paa Hesten, eg eigong sfo fjøhre.

Dæ vi segja ein Heste, eg sjav funna eige,
Aa aataat ei Stogu, eg slapp fø aa leige.

So tenkjer eg paa Gunvor; ho æ no so snille,
Ho soumar aa javnar fring meg mang ei Tille.

Aa naar eg daa stend paa ein Natti aa jalar,
O Gunvor den Hjuring, som fhyste meg svarar.

Eg tikje dæ gjev meg ein undeleg Stuve¹,
So at, naar ho jalar, eg stend som ein Stuve.

Eg muſlar aa tullar aa rør mæ meg eine.
Men snart maa eg taka te Sprangs som ein Reine.

Fraa Støilen eg høy rer, at Gjentunne loffe;
So drive eg Bussapen heim i ein Floffe.

So fær eg min Mate aa legg meg te sova
Aa drøhmer so godt um den Skjorta, dei lova.

1) Rørelse.

15. Sang ved en Præmieskydning for
Vinje- og Mo-Skyttelag

i Juni 1862.

(I Vinje Dialekt, af en Vinjesogning.)

No skjote so mange i Bæré rundt;
Me gjera ou dæ sama.
Aa mange gjer dæ paa pure vondt,
Men hera berre sø Gama.
Imot ei Fjøl,
Me gjore fjøl¹,
Kulunne offoð glama.

Paa Dvrebø² hev' dæ smoddi³ fyrr
Aa infji aljamt sø Læti.
Hugjen grom gav væl Bilé Byr,
Mæ Kongjen ha' her sitt Sæti.
Aa Vinj' aa Mo
Som Bjønnir tvo,
Dei møttest i Berserksfjæti.

No æ me eins, aa adde Mann
Fraa Kjolen te Vesterhavi
Gle'ar seg uti, at Norgjes Land

1) fjav er Dialektens Form. 2) Dvrebø var Skydeplads.
Her skal have staaet en Kongsgaard, hvor et Slag skal være
leveret mellem Dvrebøkongen og Gaufslandskongen fra Mo.
3) smeldt.

Slapp o Trældomens Ravi.
Mæ Ginar's Hug
Aa Sverris Dug
Bli me' þji lett Nofens Slave.

Fridom me fekk aa infji tok:
Bære¹ den, som vi taka
Denni av 'fon! han æ'þji flok,
Han Rifle-Traktering sko smaka.
Horchelst 'en fer,
Hot ville'n her?
Tenkte'n, me vaare flaka?

No skjote me berre so Leifur av Grjot,
Broti aa Kongsbjergs Nutar;
Men spyrst dæ noksinn um Mannemot,
So møter væl gjæve Gutar
Aa vinne Nor
Den Bræmi stor:
Fridom i adde Lutar.

So væra Moroi ofkon unnt.
Ingjen tar aat 'fon gløhre²!
Men æ der Nofen, som vi'kon vondt,
So lat'en Smeddanne høhre
Aa Gjölé sjaa
Mæ Holé paa,
Aa lat'en so heimte snøhre³.

1) Gud bedre. 2) see skjent. 3) snu sluføret.

16. Gjætlegutin.

(S Ublessvangs*) Dialekt, af Professor Sjur Sere.)

Na Himlin æ grutin aa Lustæ so raa,
Na Skoganne lava 'taa Bæta,
Na Skoddæ ho ghrme 'ti Lægdæ¹ so traa,
Na endaa lht æg ossta² gjæta
Mæ svultalæ Mat aa mæ skarvelæ Sko
— Dei detta 'taa Fotin skam snart baæ tvo! —
Na litlo æ Soffanne bære.

Um Morgondin tilæ dei skysa mæg ut,
Ei Otta³ fyrr Fuglanne vakna;
Eg flhge paa Sprengjin mæ Hugverk aa Sut:
Seg⁴, Klouæ⁵ kom burt aa vatt⁶ sakna!
Zou daa skje du høhra ei Preið aa ein Song!
Zou daa skje ho Matmor faa Skolmæ⁷ paa Gong!
Eg meinar, ho floug mæg i Synæ.

1) Taagen fylder Dalen. 2) for orstad d. e. afsted. 3) en Stund. 4) sig d. e. sæt at. 5) Klopen, d. e. et af Dyrene. 6) for vardt. 7) Nebbet.

*) Det toneløse e i mange Endelser og ofte som Sammensætningsvokal udtales sommeſteds i Hardanger u, o og aa, andetſteds med den ſamme dunkle Lyd mellem ø og a, ſom er Udtalen af toneløſt e ikke blot i Baldres men næſten over det hele Land, ligesom i Danſk, Tydſk, Franſk o. ſ. v. Na lyder ao, undtagen i „aa“ o: „og“ og „at.“

Aa Dagjin so lange i Regn aa i Rúst
 Aleina i Skogjin æg traðkar;
 Aa Bæto ho drýse taa Bar aa taa Buð,
 Aa Klæ'æ paa Kroppin ho vaðkar.
 Aa Neburin file so strídt undaa Ský;
 Eg hev' ingjei Sjurta, æg veit iníje Lh;
 Eg hníste æg laag ner i Grovæ¹.

Men Sanning te segja: da stundo æ bær,
 Naar Skoddæ sæg hjadlar i Læ².
 Daa pitlar æg Moltur aa Thtingebær,
 Aa mæ'a so skrie væl Læ.
 Naar Skhin han glosar³, so todnar⁴ æg væl,
 Eg sovnar paa Lúo aa drøyme mæg sæl',
 Aa vaðnar so steifte taa Solæ.

Ein Lur æg mæg flekíje, naar Borkjin vi sva⁵:
 Paa dan æg so flittelæ tutar;
 Eg gløyme mi Møia aa fjennest so gla',
 Da svarar i Berg aa i Mutar:
 Or nemaste Bergje da fjeme eit Ljom,
 Aa langt burt i Rústinna⁶ høhrest eit Om⁷,
 So laagat' aa laagare vette.

Aa stundo æg stende paa høgaste Fjedi
 Aa velte paa Steinar uthve:
 Dei rulta n'i Djue⁸ mæ Ríð aa mæ Smedl,

1) Graven. 2) det er stundom bedre, naar nemlig Læ-
 gen løfter sig til et Loft (Hjagl) i Læn. 3) fordeler sig. 4)
 tørker, for tornar. 5) løgne. 6) Masene. 7) svag Gjen-
 lyd. 8) Svælget.

Ua høgt upp i Veere slær Ghyve¹,
Ua Drncæ ho flumsar forskrymd or sitt Reir,
Ua aldre ska Ungjin faa Lambafjöt meir:
Han funde vatt fleggin taa Raasæ.

Men kjeme so Bjødnin — Gud tryste mæg daa! —
Han gjere ei shrgjelæ Greia;
Ug fær slife Skjelte², æg rhyme mest aa,
— Da æ no'kje bære te segja, —
Ug hujar aa skrife aa hevjar paa Stein,
Ua stundo han sthyggjest³ aa gjer' ingjei Mein,
Men javnast han teke kva'n lifar.

Ua naar da no laffar te Solagla-Bil⁴,
Ua endelæ Dagjin æ farin;
Dar vette slif Gjafing⁵ aa Kveming⁶ aa Sveel⁷
Paa Tousir aa Bodn heim' i Garin;
Dei ratla paa Stølin⁸ mæ Byttur aa Stedl,
Ua Solæ ho ronar⁹ i Nutar aa Gjedl;
Daa starvar¹⁰ æg heim utor Læ.

1) Støvet. 2) Skjælven. 3) skræmmes væf. 4) Sol-
nedgangs Tid. 5) Skynding. 6) Vimsen. 7) Renden. 8)
Sætervang. 9) skinner rødt. 10) gaar smaat.

17. Dan so heve Vale, teke ofta Skale.

(I Udlesvangs Dialekt, af en Bonde.)

Dan Ei daa æg va femtan Aar,
Daa va æg litt paa Fotin,

— Na fletta va mitt gula Haar, —
Na flædd paa høgste Motin;
Daa tof æg infje Bæræ tungt,
Ëh' alt va faatt, — da va so ungt! —
Æg gøymde kvar Drnotin¹.

Min Æar han va ein gilbe Mann,
Dan rikaste i Gjælde;
Han hadde Þeng so Gras aa Sand
Na mykje Jora-Þelde;
Þaa Garin fædd'an fyrsti Mout,
Dar va 'fje Skort paa Mjælk aa Grout:
Utrulæ Smør han selde.

Na umfram Hus aa Gar aa Grunn
Han store Midlar aatte:
Ei Setlabok so stor aa rund,
So da va utan Maate;
Þaa Sklmynt va han infje Æant:
Dufatar flong dar og iblandt
Na Sklfram radt ein Brote.

Æg Arving te alt detta va,
— Slikt Badn æ godt aa ala; —
Æg alting itte dei skje ha
Na Kvittin² slapp betala;
So kann du vita, æg va rik,
I Æjelgskap³ va mæg Ængjei lif
I adle aakan⁴ Dalar.

1) Jeg mærkede mig ethvert eiendommeligt og fremstif-
fende Udtryk, for siden at bruge det ved Leilighed. 2) en
Hvid. 3) Statelighed. 4) vaare.

Naar æg paa Kyrkjebakkjin gjeff:
„Sjaa dar, dar gjeng dan Rifa!“
Baa tidt aa traatt æg høhra feff,
„Her æ'fje tjuft 'taa slika!“
„Eg hysfje berre ho va mi!“
Da høyrdest, fveim æg gjeff forbi:
Dei adle mæg mun lifa.

Dan Ei daa æg vatt sefstan Mar,
Daa vatt dar Spraang i Tune,
Mæ alslags Litter paa sitt Haar,
'Taa svarte, gule, brune, —
Eit Belabraf¹ aa Fok aa Leif:
Dei byfste, dansa, flost aa ffreif;
Da dund' i heila Tune.

Te refna adle, so mæg boust,
Da fan bli hosta myfje;
Men paa eit Hus, — æg nevne loust, —
Da va halhundra Styffje;
Men adle feff ein snubbin Rei;
Men fjan mangje utaa dei
Eg visst hev' angra myfje.

Eg vanda lengje, men tesist
Eg maatte mæg trulova.
Eg feff eit Uting, — da va visst, —
Te eta, driffa, sova.
Han styrte Hus aa Garin ne
Aa sett' i ein² Pengar te
Aa vatt i Skuldir vov³.

1) Larm af Beilere. 2) stadigt. 3) blev indviklet i Gjeld.

ÿhstunde gjeff da tollæ bra;
Men so han tok te svira:
Naar han paa tvau Bein ut mun ga,
So kom han att paa fira;
Han bytte Marar, bytte Hest, —
Han bytte Buksa, Trøya, Vest, —
Han bytte Kniv aa Slira.

Da hende tidt han kom i Beit
Aa Fantesthyffje gjore:
Han Futin itte Haare sleit
Aa slo so tungt i Bore,
At Blef aa Ben 'taa Bore sprang,
Aa Botæ vatt baa brei aa lang:
D'æ næmt¹ mæ slike Store.

Mæ ÿhdlo la' han kvar Dag paa,
Vatt verr' aa verr' i eino.
Ein Dag han skje paa Kvednæ slaa,
Daa stump'an upp i Teino;
Dar laag han gnog dan heile Dag;
Paa Magjin munde han faa Gnag,
Ba lika frist i Beino.

Naar fira Mar daa va forbi,
So tok da te aa hadla;
Aa Skulda skje no stødt ve'² mi:
Han mæg „Utøya" fadla;
Aa idle va han so ein Gris:
Han spente mæg paa Hestavis
Aa stødt paa Bakje dadla.

1) ømfindtligt. 2) for vera.

Tesist so fekk han raa sæg sjøl
Aa dricka, mæ han orka:
Ei Glasfa paa vaar Sengjafjøl
Han tok i tvo tri Slurkar;
Men eigong ropte han paa mæg,
Daa hadd'an reint fortjona¹ sæg,
So aldre meir han snurkla.

Høyr kjeffa Gjenta, kveim du æ:
Du kan nokk hava Vale,
Men sjaa dæg fyr' aa lær 'taa mæg,
Da kan so snart ga gale;
Fy' da va adl Ulukslo mi:
Eg ha' so nokk te velja 'ti, —
Men endaa tok æg Skale.

1) ødelagt.

18. Bonden i Brydloupsgaren.

(I Søndhordlandsk Dialekt, forfattet i 1734 af Nils Pedersen Heiberg. Han kom paa Søsterens (Broderens?) Bryllupsdag uventet hjem fra Kjøbenhavn og færbedes, forklædt som Bonde, længe ukjendt i Bryllupsgaarden.)

I rykandes Uveer aa fykandes Vind
I Fjoren æg bouta, førr eg kom hærinn,
Aa Sjøen han sto i ei Røra.
Men rett so æg va no ein Mole ifraa,
So hour' eg da ljoma aa dundra i Skraa,
Da small so ein Dott før mitt Øyra.

Weg stríka paa Segle, æg sprong uppaa Land,
Weg loupte paa Skogjen, da snøggast' æg vann,
Weg tenkte at Svenskjen va nærre.
I Drsko æg traava aa vist' ingjen Bei,
Te meir at æg loupte, te værre da blei,
Weg ropte aa skreik paa vaar Herre.

Na rett te mi Luffa, for øren æg var,
So for æg uthve i Presten sin Gar;
Men fors mæg, for æg vart forbina!
Dar hour' æg aa saag æg slikt opsale Rust¹,
Weg lyte fortelja kvar Taag aa kvar Lust,
So mykje so æg ha i Minne.

Da fhygsta æg møtte, da va no ei Lous,
Va maala aa stasa, men Hove va loust,
Na Stakkjen va brei so ein Raave.
So kom dar ei Horg, dei baa skratta aa lo,
Va stasa so Futen i skuspente Sko,
Na adle va mjølva i Hove.

Dei dreiv inn i Stovo, men atte sto æg;
Weg undrast paa detta, æg tenkte mæ meg:
Tru hær æ utskrivels' i Garen?
Daa vart æg so fælen, æg skolv so ei Mærr,
Weg tenkte: No faar du paa Akflo Gjevær,
So staar du so Fuglen i Snaro.

Weg svortna so Joro, æg seig ne paa Rne,
Daa kom dar ei Rjæring, hu spraaka mæg te,

1) usædvanlig Allarm.

Hu helsa aa nifka mæ Hove;
Hu spure, um eg vilde drikkja ein Gong:
Eg leita paa Huo, i Dyra da flong;
So flakka æg mæg inn i Stovo.

Dar hour' eg aa saag æg slið opsale Stas;
Dei aat aa dei draff mæ ein stor Trabelas:
Git Brhðloup Herr Kristen han gjore
Aat Døttro, hu Soffi — hu fekk no ein Prest; —
Eg glante fring Stovo, so æg kunne best,
Aa Bruo, hu sat upp mæ Bore.

Hu sat dar aa glima aa glittra so Glas,
'Taa Kraakeshll-Snorer aa Krambuastas,
Gullborer aa Grunser fring Staffjen;
Aa Trøho va frota; hu Krana 'kje bar;
Shll-Belte va burte; berrhovda hu var,
Aa Hove va mjølva i Raffjen.

Paa Bore sto Netter mæ Supa aa Sild,
Aa store Rjætlaaro, dei laag paa ein Eld;
Paa Gate dar laag no ei Høna;
Aa midt uppaa Bore sto Krimskrams mæ Søl,
Dar attmæ sto Kruser aa Koppar mæ Ol
Aa Bloomar aa Brakabær¹ grøne.

Dar sto Havrefaker, va strøhdde mæ Mjøl,
Aa Dravle aa Mhlja laag dar paa ei Fjøl,
Aa smaastorne Rveitebrø-Stumpar.
I Krusabrot laag dar baa Rrhdder aa Salt,

1) Enebær.

I Dungar laag Graasei, so tjuft at han valt,
Aa fudle Kamshove¹ aa Klumpar.

Aa rundt umkring Bore sto Bunker mæ Grout,
Han laag uti Dungar, han va infje blout;
Mæ kvar Borrist² laag dar ei Tripfa³;
Abl Maten va frhydda mæ Gras aa mæ Bloom,
Te Smør aa te Byfæter va'fje dar Room,
Eg saag ikkje helder ei Lepsa.

Men daa, maa du vita, at Byfæren sleit
Paa Kjetlaar aa Skinker, i Stumpen han beit,
Aa store Glas Ol dei utdrukke:
Dei draff dar eit Slag, da va lifaso Blo,
Dei fæsta neeri ein Klump Salt elde to:
Da ouste dei upp or ei Krukka.

Aa rett so dei sat uppmæ Bore aa sleit,
So hour' æg, da leet so da vore ei Geit:
Da brækte, da fnurra aa bura.
Eg fan infje segja, da leet so for sthygt;
Daa kom dar ein Bisthyf aa strouf paa ei Lyft,
Aa andre paa Felene skura.

Aa some dei blees uti Kjeppar aa Stong,
Ein aat paa ei Phlsa, va tri Alne long,
Han beit uti Phlso aa hikka;
Eg trur noff, at Phlso va duele heit,
For Fingrane likka so tidt so han beit,
Aa Duene sto so ei Brikka.

1) Lever æltet med Melf. 2) for Borbbisf. 3) Serviet.

Dei drakk aa dei hellsa aa snakte paa Rhyff,
Dei geivla mæ Rjæften so sthygt so ein Tyst,
Da va noff um Pylso dei trætte;
Men sistpaa so vart eg baa svulten aa tørr,
Daa kom dar ei Rjæring igjenom ei Dør,
Paa Kruso aa Kanno hu letta.

Hu bou mæg te drikkæ ei Kruffa mæ Blo,
Eg fhyste paa Hondo, æg skolv dar æg sto,
Eg tof imot Kruffo aa takka;
So drakk æg or Kruffo kvar einaste Taar,
Daa vart æg so moten, æg greidde mit Haar,
Aa innar aat Bore æg laffa.

Dar skjenkte dei mæg daa ei Potta mæ Mjø,
Aa gav mæg so darte ein Borriff mæ Brø,
Men Brøe, da stakk æg i Barmen.
Aa rett so dei sat i dan fagrafte Leif,
So reiste dei able fraa Bore aa skreif
Aa fata kvarandre i Armen.

Eg totte dei vilde baa bitast aa slaast:
Dei brækte rett lifa so Smalen i Frost,
Kvar andre i Duene ramsa.
Daa kom dar so mange, so sleit aa bar ut
Dei loupte i Tunn baade Touser aa Gut,
Adl Maten 'taa Bore dei framsa.

Daa detta va mafa aa Golve va reint,
So dansa Bhyfaren mæ Tousene veent,
Men Bruro hu sat so ei Kruna.

Dei Stadsmøhar hoppa baa knøtne aa fjekk,
Dei va, so dei vore forghlt paa kvar flect,
Aa glima i able sin Buna.

Daa dei hadde dansa dan Motto so long,
So tok æg mi Hua aa gjekk so min Gong,
Daa vart dar eit Ruff inn i Stovo.
Kvar Bhfar han nappa ei Gjenta mæ sæg,
Aa Presten tok Bruro, men Ingjen tok mæg,
Dei trippa so snøgt inn i Roven.

Daa detta va slutta, so gjekk æg min Dei:
Æg funn' ikje længer staa bina paa dei,
Før Tousene vilde mæg loffa;
So gav dei mæg Drifka, so gav dei mæg Mat,
Aa darutaa vart æg so moten aa kvat;
So mone æg heimatte flakka.

19. Paal paa Hougje.

(I Gudbrandsdalsk Dialekt.)

Paal sine Høno paa Hougann utflepte,
Hønunn saa lett over Hougann sprang;
Paal kunne væl paa Hønunn fornema,
Næven va ute mæ Rumpa saa lang;
Kluf, Kluf, Kluf, sa' Høna paa Hougom;
Paal hann sprang aa rengde mæ Dugom;
„Naa tor' e infje komaa heim aat'nn Mor!"

Baal hann gjekk se lit' lenger paa Hougjen,
Gjekk hann sjaa Neven laag paa Høna aa gnog;
Baal hann tok se ein Stein uti Nevé,
Dugle hann da te Næven slog;
Næven floug, saa Stumpa hasst riste;
Baal hann greet for Høna, hann miste;
„Naa tor' e inkje koma heim aat'nn Mor!“

Hadd' e naa Nebb aa hadd' e naa Kle
Aa visste bare, for Nævann' laag,
Skuld' e dom baade rispe aa flore
Gramma te Naffjen aa bak over Laar.
„Skam saa alle Nævann roue!
Gu' gjev at dom alle va doue!
Saa skuld' e koma heim aat'nn Mor!“

Inkje kann ho verpe aa inkje kann ho gaalaa.
Inkje kann ho frupe aa inkje kann ho gaa!
O saa gaa mæ aat Kvenné aa maalaa
Aa saa att Mjole, e miste igaar!
„Men Skit!“ sa'n Baal, „e æ inkje bangen;
Kjesten aa Mote ha hjelt naa saa Mangen,
O tor' nokk væl koma heim aat'nn Mor!“

Baal hann Konne paa Kvenné te aa fleppe,
Saa at døe ljoma i for ein Begg,
Saa at Agnann tok te aa fluge,
Aa dei vart lange som Geiteragg;
Baal hann gav se te læ aa te kneggje:
„Naa fekk e like for Høna aa for Egge,
Naa tor' e trygt koma heim aat'nn Mor!“

20. Munken.

(S Baldres Dialekt.)

Danse min Munſ, danſe min Munſ,
Danſe min nydele Herre!
E ſka gjeva de ait Høns.
Munken ſvara helder ſponſt:
„E danſa inſje ſo gjedne.“

Danse min Munſ, danſe min Munſ,
Danſe min nydele Herre!
E ſka gjeva de ai Gaas.
Munken ſvara: „D'æ berre ſjaas.
E danſa inſje ſo gjedne.“

Danse min Munſ, danſe min Munſ,
Danſe min nydele Herre!
E ſka gjeva de ai Gjaait.
Munken ſvara: „Ho æ inſje fait.
E danſa inſje ſo gjedne.“

Danse min Munſ, danſe min Munſ,
Danſe min nydele Herre!
E ſka gjeva de ain Sau.
Munken ſvara: „Han ligge ſnart dau.
E danſa inſje ſo gjedne.“

Danse min Munſ, danſe min Munſ,
Danſe min nydele Herre!

Ɛ sƥa gjeva de ai Rhr.
Munƥen svara: „So ligg n'i ai Mhr.
Ɛ dansa infje so gjedne.“

Danse min Munƥ, danse min Munƥ,
Danse min nydele Herre!
Ɛ sƥa geva de ain Sest.
„Mai han æ halte, han tena de best.
Ɛ dansa infje so gjedne.“

Danse min Munƥ, danse min Munƥ,
Danse min nydele Herre!
Ɛ sƥa gjeva de ain Gar.
Munƥen takƥa: „No va du Kar!
No sƥa e danse so gjedne!“

21. Mas aa'n Lasse.

(3 Hallingdalsk Dialekt.)

Han Mas aa'n Lasse dai gingo paa Raa,
Erhaa haile Daga te Enda,
Koslaine dai sƥulde Bjødnen faa:
„Me sƥu sƥjete 'n," sa 'n Mas,
„Aa takƥa Hué," sa 'n Lasse;
„Sigji du dæ?" sa 'n Mas te 'o Lasse.

Aa Mas spende Bogjin upp sƥr sitt Rne,
Erhaa haile Daga te Enda,
So sƥout'n Bjødnen, so han datt ne.

„& trur han datt,“ sa 'n Masß,
„Kom taß 'n fat,“ sa 'n Lasß;
„Siggi du bæ?“ sa 'n Masß te 'o Lasße.

Han Masß drog Bjødñ' te Hosløse Bñ,
Erhaa haile Daga te Enda.
Der sto ai Bikkje aa gapa i Stñ.
„Bil 'o bite?“ sa 'n Masß,
„Fan tru 'o!“ sa 'n Lasß
„Siggi du bæ?“ sa 'n Masß te 'o Lasße.

Ua Masß flo Klone' uti Bikkje. Skinn,
Erhaa haile Daga te Enda,
Ua rengde bæ ut, so fñrr va inn,
„Lat 'o doñ!“ sa 'n Masß,
„Jaggu noß!“ sa 'n Lasß.
„Siggi du bæ?“ sa 'n Masß te 'o Lasße.

Han Masß flæpte Bjødnen te Hosløse Hus,
Erhaa haile Daga te Enda,
Ua der va no mykññ Leven aa Sus.
„Drifke no me!“ sa 'n Masß,
„Te me sturte!“ sa 'n Lasß.
„Siggi du bæ?“ sa 'n Masß te 'o Lasße.

Masß flengde Bjødnen paa Stugugolv,
Erhaa haile Daga te Enda,
So alt Kvendfolke i Stugunn skolv.
„Bart du rædd?“ sa 'n Masß,
„Fa'n heldel!“ sa 'n Lasß,
„Siggi du bæ?“ sa 'n Masß te 'o Lasße.

Ma 'n Mafs aa 'n Lasse dai gingo te Bords¹,
 Erhaa haile Daga te Enda,
 So gripo dai ain Kurb², va farsle te Maals.
 „Han æ hait,” sa 'n Mafs,
 „Han æ fait,” sa 'n Lasse,
 „Sigji du dæ?” sa 'n Mafs te 'o Lasse.

Han Mafs sette Oltunna uppaa Bord,
 Erhaa haile Daga te Enda.
 So flo 'n i Halsen for ainaste Laar.
 „Sjøl fa'n draff,” sa 'n Lasse,
 „Æ va thst,” sa 'n Mafs,
 „Sigji du dæ?” sa 'n Mafs te 'o Lasse.

Daa vart 'n Lasse so rai so ain Thst,
 Erhaa haile Daga te Enda,
 Han sputta aa banna, so han vore Rthst:
 „Du ska blø!” sa 'n Lasse,
 „Faa du fan!” sa 'n Mafs.
 „Sigji du dæ?” sa 'n Mafs te 'o Lasse.

Ma 'n Lasse drog ut sin Tolesniv,
 Erhaa haile Daga te Enda,
 Ma fjornde'n inn i Masses Liv;
 „Du, ou!” sa 'n Mafs,
 „Gjorde dæ vondt?” sa 'n Lasse,
 „Sigji du dæ?” sa 'n Mafs te 'o Lasse.

1) rd, samt r foran t og undertiden ellers, udtales i Hallingdal som i Gudbrandsdalen og Valdres samt paa Øst- og Nordlandet med en ubetegnelig „thst” Lyd. Abent o vil mængstedes udtales som aabent ø. 2) Kurb, Bølge.

22. Handverksfolke.

(3 Hallingdalsk Dialekt.)

E vil fortelja dikka, kaim dæ æ,
Kaa me ha taka vare:
Antell dæ æ Paal ell Peer,
So vil e dette forklare.
Um e ska treffe paa dæ Rette aa ingjin Ting seta ette.

Aa Smeen, so i Smiunn staar,
Hamar aa Tong han bruka;
Aa Sleggjar'n mæ si Sleggje staar
Aa slær te Jødne so dæ sputra.
Han lyfte Sleggja i Veere aa floyve Jødne paa Ste'é.

Han smia stort aa han smia smaatt,
Han gjiri baade hita aa koka;
Aa so'n dette no har gjort,
Begynnda han te rope
Aa sigji: „dette ska seljast!“ ja so gjera alle Smea.

Ain Timremann mæ si Bile brai,
Han staar aa thmta¹ paa Bakka;
Han seer so gjedne, at dæ æ baint
Aa infji staar paa Skakka;
Han timra upp i Høgde, ja her aa der burt i Bygdé.

1) laver Hustomt istand.

Han timra stort aa han timra smaatt,
 Han gjiri baade lafta aa telji;
 Han laga Houst aa han legg paa Tro,
 Han gjiri Alt som paafylgji.
 Han laga Alting terette aa sea tek'n te teffji.

Ain Snikkar tek si Sag i Hond
 Aa skjær no Borde i Stykki:
 Han tek se dertaa ain liten Stubb
 Ette sitt aigji Dykji.
 Han hevla, fletta paa Gangen, aa sea fæht'n paa Langen.

So set han dæ saman Tre i Tre,
 Liksom han dæ vil hava;
 So fæht han se ai List derte
 Aa maata¹ innpaa aa laga.
 So mon han de lime, so æ dæ gjort paa ain Time.

Ain Muremaistar mæ Mureffjai
 Han har so mæfji utrette:
 Han brukar Stain aa han brukar Lair,
 Naar han fæ Murar uppsette;
 Han murar Omna aa Spissa, som Golt lht hava fhr Bisfa.

Skomakar'n tek ain Kniv aa Shl.
 Aa dæ æ alle has Berju;
 Han bruka derte lite Bust aa Bif
 Aa lite grande Smyrju.
 Dai fjøffe² Læ aa smyrja aa ette Maale spyrja.

1) maale. 2) rense for Rjød.

Ain Maalar, som kan maale godt,
Han maala ute aa inne.
Aa derve held'n se mykjh godt,
Naar han kann Bæingadn vinne,
Daa maala han aa rima¹, ja baade utta aa inna.

Han maala Ristu, han maala Skaap,
Han maala Koppa aa Bolla.
Han maala Beggji, han maala Taf,
Han gjiri baade sulla aa tulla,
Aa sigji: „Bi dette forlora, fær e nok høyre, koss e har
flora.“

Ain Spelemann, som kan spela godt,
Han kan so Mange fornogie.
Daa spring so mang ain Mann høgt i Skh:
„Kom vil du vaage Trohel!“
Men allaabest te springe, so tek han te aa stille.

Han spela upp ain Laat paa ny
Aa paa si Fele tulla,
Aa derve spring Mange høgt i Skh,
So dai paa Golve rulle.
Dai springe, stohé, inki sanse: dæ gjera dai so danse.

Ai Matmor tek sin Rokk i Hond,
Aa tala te si Pike:
„Aa flittugt Urbai maa me ha fhr Hond,
Fhr aa halde Guse velike;
Ja twaa aa skure aa faie aa laga Maten teraie.

1) maler Striber, forfirer?

Æ har so mykji aa shfle mæ,
Ja baade ute aa inne,
So Ingjin fan no forhyggji¹ dæ,
Æ maa baade farde aa spinne,
Ja brhyggje, veva, baka; ja mjölke, stelle, mafa².

Min Gjæflegut, han har sjelda godt;
Alt dette maa'n uthalde:
Antell dæ æ turt ell vaatt,
Han maa te Krhythro balle.
Han gaar i Skogji aa tusla, æ rædd taa Alt dæ so rusla.

1) ane? 2) for mofa.

23. Naar Gjenta berre blir femten Aar.

Guten.

Naar Gjenta berre blir femten Aar,
Har a Nhyffer;
Men blir a tjuge aa Friar faar,
Gjør a se læffer.
Men gaar a ugift i ti Aar te,
Saa maa du tru me, du ska faa see,
So samthyffer.

Gjenta.

Saa høgt en Ungfar paa tjuge Aar
Setter Kraasen,

Nat beste Gjenta, i Bygda gaar,
Zamen blaas 'en.
Men naar han ti Ganger „Nei“ har faat,
Saa maa du tru me, han er'nte braat
Saa viaafen.

Guten.

De gaar um Kvinsfolk saa mangt eit Svell
Te de Bonne;
Men ver en Ungkar se gifter less,
Naar han funne.
Um Kjæringa er naa litt sint aa arg,
Saa gaar 'nte Dr in te Bein aa Marg,
Har je funni.

Gjenta.

Um Karfolk Alt inte talas kan
Te de Beste;
Men ver ei Gjente se less en Mann
Vilte feste.
Um han iblant æ forsint aa vill,
Saa tænker Gjenta: han æ vel snill
For de meste.

Guten.

Je gjerne vilte me gifte naa,
Vi du ha me?
Vær inte rædd, je ska inte flaa
Eller dra de.
Engang imellom je griner vel,
Men al mi Li ska je stendi less
Solle ta de.

Gjenta.

Ua ja je spaar, je ska ha en Mann,
Som ver anna.

Naar slik en Friar se byr, blir han
Inte vanna¹.

Litt Knubor kan je iblant vel gi,
Men al mi Ei ska je vera bli, —
Her æ Hanna!

1) vraget.

24. Ansøgning til Fattigkommissjonen i Modum.

(I Ringerist Dialekt.)

Dær bur en Mann paa Borkebu-Nasen,
Han eier inte Kua paa Baasen;
Alle Unganne ligger i Krilla,
Ua han har inte Sængflæ-Filla,
Inte har'en Gryte, inte har'en Fat,
Inte har'en Ski¹ aa inte har'en Mat;
Ua faar'en inte noe ta Kassa,
Saa døyr baate han aa Tassa.

1) for „Skeib.“

25. Je teente paa Kjølstad ifjor.

(I Romerikst Dialekt.)

Je teente paa Kjølstad i Fjor
Mæ mhe Sorj aa Møie;
Tidt syntes je Nøa va stor,
Men je maatte la me nøie;
Je tenkte de faar vel Slut,
Aa de va mi beste Bon:
Te Baaren je slepper vel ut,
Ifraa det sthgge Tjon!

Aa alle saa fier døm de:
Paa Kjølstad æ vondt aa vera.
Lengste Dagen den røffer 'nte te,
Stødt um Kvellen maa vi færa.
Vi sumler te langt ut paa Natt:
Ja er inte Troll te Mann?
Aa enda saa fier døm de:
At Kjæringa æ verre enn han.

Um Maaran saa fher'en upp,
Aa river paa se Broka,
Deretter saa tar'en en Sup
Aa gleiner bort paa Kloffa:
„Kjære Gutar, staa naa upp!
Naa æ Kloffa mote tre,
Stell naa alle Gampa ihop,
Aa sia saa høgger di Be.“

Dæmæ ryker Kjæringa upp
Ua fastar paa se Staffen,
Deretter saa tar a en Kloff
Ua sleng se neer paa Kraffen;
„Kjære Gjenter staa naa upp!
Naa har Kloffa sliggi tre,
Kof fyst Bellinga, ous a saa upp;
Ua sia saa steller di Fe?“

Ua naa æ je saa indeli gla,
Naa har je teent ut Uare,
Mange Taf ska naa Kjølstaen ha,
For han dro me saa flitti i Haare;
Je Beina rett ofte tof fatt,
Nær som Nøa blei me for stor.
Aller kommer je te Kjølstaen att:
Naa vil je bli him' hos a Mor!

26. Aa kjøre Vatten aa kjøre De.

Ua fjøre Vatten aa fjøre De,
Ua fjøre Lømmer over Heia,
Ua fjøre va døm fjøre vi',
Je fjører Gjenta mi eia.
De røde Roser aa de Dine blaa,
De vakre Gjenter holler je utaa,
Helst naar je faar den je vi ha,
Saa ær 'e Moro aa leva.

27. Ola Glomstulens Brudeferd.

Ola Glomstulen hadde ei gamall graa Geit ::
Aa fjære mi Kari, gjer Bølsa vael feit!
For i Morgon ska Ola Glomstulen gifte seg.

Ola Glomstulen hadde ei halv Skjeppe Malt, ::
Aa fjære mi Kari, du brygger vael Alt?
For i Morgon ska Ola Glomstulen gifte seg.

Ola Glomstulen hadde so lang ei Brusær ::
Ho naadde fraa Solum te Graaten hjaa Blehr;
For i Morgon ska Ola Glomstulen gifte seg.

28. Aa Tosstein tala ti Staven sin.

(Fra Østre Robygdelaget.)

Aa Tosstein tala ti Staven sin, han Tosstein:
„Aa meiner du Isen ber meg heim?“ sa'n Tosstein,
I gneff i gneff i gneffande Frosten.

Aa Staven tala ti Tosstein so: „du Tosstein!
Gaff ut paa Isen, so fær du sjaa, du Tosstein.“
I gneff i gneff i gneffande Frosten.

Han Tosstein ut paa Isen ffrei, han Tosstein,
Aa begge Beincæ unda'n glei, han Tosstein,
I gnell i gnell i gnellande Frosten.

Aa Tosstein soff, aa Staven flout fyr'n Tosstein,
Aa alt de Mjeli vart upp i Grout, fyr'n Tosstein,
I gnell i gnell i gnellande Frosten.

29. Beint i Skouen.

(Beint i Skouen delte Hytte med sine Høns og sin Ko. I hans Tid skulde der bygges Henge-Bro over Nancæ-Sira ved Bakke, og Beint kom fjørende til Brostedet, som laa 8—10 Mile fra hans Hjem, med to Læs Horn; han vilde, hedder det, „bygge Bakke-Bru mæ Bukskehodn.“ — Visen, som har en Mangfoldighed af Vers foruden de her trykte, siges at være forfattet af Beint i Kjære, en Gaard i Holum Sogn ved Mandal.)

Beint i Skouen æ ein Mann,
Paa Lone der losere han
— I eit Grisestille, haa haa!
Uppunn' ei gammel Fille,
De forsiffr'æ dæg paa!

Beint i Skouen segje saa:
„Mæ Buksæ vil æg aller gaa!“
— Men heller tjøre Leggann, haa haa!
Saa stikke infje Kleggann,
De forsiffr'æ dæg paa!

Beint i Skouen segje saa:
„Te Kvedne vil æg aller gaa!“
— Men knatte Rodn mæ Dfsa, haa haa!
Na stappe de i Buksa,
De forsikkr'æ dæg paa!

Beint i Skouen seie saa:
„Te Kjørke vil æg aller gaa!“
— Før Støvlann æ saa ringe, haa haa!
Der æ'kje Bonn aa finne,
De forsikkr'æ dæg paa!

Beint i Skouen æ ein Mann:
Han he væl sett sin Gar istann!
— Han he saa (d)jub ei Rinne, haa haa!
Der æ'kje Bonn aa finne,
De forsikkr'æ dæg paa!

Beint i Skouen æ ein Thr:
Han he væl kjøbt saa dhr ei Rhr!
— So he saa sthgt eit Lhde, haa haa!
So gjer' uppi hans Grhde,
De forsikkr'æ dæg paa!

Beint i Skouen segje saa:
„Kaafer ska æg i Visa staa?!
Før de æg æ Skomager?“ haa haa!
„Na Guri бага Kagan,
De forsikkr'æ dæg paa!“

30. Den Narrede.

Aa eg seer paa deg,
Aa du seer paa meg;
Aa eg seer paa deg,
Aa du seer paa meg.
Aa hei, aa hei, aa hildrande¹ deg,
No ille du heve narra meg!

I Fjor sa' du dæ,
Du infje vilde ha meg;
I Mar kom du att
Aa hjerteleg ba meg.
Aa hei, aa hei, aa hildrande deg!
No ille du heve narra meg!

1) hildrande, bedaarende.

31. Kjell.

Aa kjende du Kjell?
Han budde i Dalen imillom tvo Fjell;
Han hadde ei Kjering, fæa funde væl ho?
Ho funde forkje lese held skrive, men skjenne paa Kjell!
Aa Kjell vart vill:
Han sett' seg hjaa Katta
Den fvaraste¹ Matta;
Til Maanen gjeff upp,
Den lystige Kropp;
Han sveifte i Pipa aa tralla aa song; —
Den Matta va long!

1) fvar, stille.

32. Unge Raamund.

(I Sellgjords Dialekt, efter Landstads Samling.)

Der bur ein Bonde infje langt herifraa,
Aa den som heiter no Stein:
Han heve seg dei Syninne tolv,
Men ingjen æ flife, som ein.
„Aa dæ va no fulla eg,“ sa' han unge Raamund.

Dei teener seg uti Kongjens Gar,
Han Homlung aa saa han Raare;
Men ingjen æ flife, som unge Raamund,
Se han ber Hjarta av Staale.
„Aa dæ æ no infje av Staal,“ sa' han unge Raamund.

Dei gjenge seg ut paa Leifarvolla,
Der Hommenn leifar te Hove;
Aa daa va han Raamund paa Knokunne¹ berr:
Dei Hommenn at honom loge.
„Aa, de tar no infje læ!“ sa' han unge Raamund.

Han gjenge seg te si Fostemor inn
Aa ba hennar færa seg Alæe:
„Kongjen vi meg i Teneste hava,
Hans Hommenn meg spottar aa hæe.
Aa, de tar no infje hæe!“ sa' han unge Raamund.

1) Albuerne.

Ua Barpe dæ va utav Nosle-Ris,
Ua Vesten av Bi'jeren smaa:
„Ua høyre du Raamund, Bondens Son,
No staa du deg Klæ'e faa."
„Eg fær væl endaa Klæe," sa' han unge Raamund.

Ua Barpe dæ va utav Nosle-Ris,
Ua Vesten av Bi'jeren hare,
Dæ va no infje av Silkjeduf,
Dæ Raamund flutte av Gare.
„Nei, dæ va infje Silkje," sa' han unge Raamund.

Han gjenge seg te Kongsdottri inn,
Ua ba hennar skjera seg Klæe:
„Fa'ir din vi meg i Teneste hava,
Hans Gommenn meg spottar aa hæe,
„Ua, de tar meg infje hæe," sa' han unge Raamund.

Saa rekte ho upp den Silkjeduf,
Ua star honom Raamund Klæe:
Kongjen aa Dronningji undrast paa,
Kvi Raamund sill' faa slike Klæe.
„Ua, de tar no infje undrast!" sa' han unge Raamund.

Der budde eit Troll uti Bergjo nor,
Som vilde Kongsdotteri herje,
Ua Kongjen han visste seg ingjo Raa,
Hoss han sille Dotter si bergje.
„Eg staa hennar fulla verje," sa' han unge Raamund.

Inn saa kom han Hølgje Kvass,
Dæ tottest breste unde Tilje:

„Kongje, du skaa meg di Dotter gjeva,
Alt mæ goan Vilje!“

„Du skaa hennar infje saa,“ sa' han unge Raamund.

„Aa dæ va no han Hølgje Kvasß,
Han glutte seg att ive Hær:

„Hot æ dæ fe ein liten Gut,
Som seg mone tru saa væl?“

„Aa dæ æ no fulla eg,“ sa' han unge Raamund.

„Aa sinna so vart no han Hølgje Kvasß,
Han stufa i alle Mollo¹:

„Du Raamund, du skaa meg møte idag,
Alt ut paa Leifarvollo.“

„Eg skaa deg fulla møte,“ sa' han unge Raamund.

„Aa fyre gjeff alle Kongjens Hommenn,

„Aa alle i Brynjunne sie,

„Men ette gjeff Raamund, Bondens Son,

„Han skjeste paa Klubba den frie.

„No æ mi Klubbe skest,“ sa' han unge Raamund.

„Dæ va no han Hølgje Kvasß,

„Han sneidde ette Kongjens Merkje;

„Kongjen aa Hommennann saag derpaa,

„Dei skolv liksom Ringjen i Serkji.

„Aa, de tar no infje skjelve!“ sa' han unge Raamund.

„Aa dæ va Raamund, Bondens Son,

„Han sneidde mæ Klubba den frie,

1) han tumlede paa alle mulige Maader.

Saa slo han te honom Hølgje Kvasð,
At Hovue i sjau Lutir mon drive.
„No slo eg hofte hart,“ sa' han unge Raamund.

Aa dæ va Raamund, Bondens Son,
Han seer seg ut ive Fjor,
Der seer han Trugjen Ubli, Hølgjes Svein,
I sterke Jønnbaaten han ror.
„Aa, ro no heran hit!“ sa' han unge Raamund.

„Eg heve vingla i heile Nott
Aa vilt ut paa villande Fjor;
Eg heve leitt' ett' en Hølgje Kvasð,
Han va no min Mobror.“
„Aa, va dæ Mobror din,
So va dæ Frenden min,“ sa' han unge Raamund.

Dei vand seg fram mæ Bergji
Aa framette mæ are smaa Linur.
„Høyre du Raamund, Bondens Son,
Sjaa, her seer du Frenden din!“
„Her mone eg 'en sjaa,“ sa' han unge Raamund.

Aa der sat alle dei Smaatrolli,
Dæ glodde av deires Tennar:
„Men hosfi tru fong goe Svær
O kome i Raamunds Hende?“
„Eg mone dæ væl faa,“ sa' han unge Raamund.

Første hoggje han Trugjen Ubli Svein
Sine aatte Hendar ifraa,

Sia truga 'en honom ette Skorto fram
Der som dæ Gulle laag.
„Her finn eg Gulle roudt.“ sa' han unge Raamund.

Saa hoggje han Trugjen Ubli Svein,
Saa han datt dou te Jor,
Na sia alle dei Smaatrolli,
Saa skuva han Baaten paa Fjor.
„No hev eg vore der,“ sa' han unge Raamund.

33. Mitt Belte.

(I Sellgjords Dialekt, efter Landstads Samling.)

Dæ va den heilage Paasfedagsmorgon,
Eg sille te Kyrkja rie:
Saa sprette eg paa meg mitt Sprotabelte;
Dæ glima i Beere saa vie.
I Rodelondo, i villande Heio,
I Rodelondo der fjenner dei meg.

Som eg kom at Kyrkjele'e,
Eg studde meg inn at Stette:
Saa mange som paa mitt Belte saag,
Dei lyfte paa Hatt aa Hette.

Som eg meg i Kyrkja kom,
Daa Folkje paa Kne mon falle,

Saa mange, som paa mitt Belte saag,
Dei gløymde paa Gud aa falle.

Presten fram fe Altare sto
Alt mæ si lærde Tunge:
Daa han vart vare Belte mitt,
Han gløymde baa lesa aa syngje.

Dei bou meg tvo Stutar,
Aa baae saa va dei kvite:
Eg vilde 'kje selja mitt Belte burt,
Eg totte dæ va for lite.

Dei bou meg tvo Folar,
Aa baae saa va dei brone:
Eg vilde inkje mitt Belte selja,
Eg totte dei va for tunne.

Dei bou meg Fjose sitt
Mæ hvor den Ryr i Baasi:
Eg vilde inkje mitt Belte selja,
Eg totte dæ va stor Haai¹.

Dei bou meg saa mykje Gull,
Aa mælte dæ upp i Skaalir:
Men daa eg inkje mitt Belte selde,
Daa gjore eg som ein Daare.

Som eg heimatt or Ryrkja kom,
Eg vart i saa galne Tankar:

1) Haan, haanligt Bud, Skjændsel.

Saa bytte eg burt Belte mitt,
Fekk att eit Fille-Par-Hanskar.

Belte mitt va infje saa mætt¹,
Som dæ va sjaaande paa:
Hafanne va av Sifebeins-Rjafar
Aa Belte av Langhalmstraa.

Belte mitt va infje saa mætt,
Som dæ glima i Beere saa vie:
Dæ va gjort av Sildeflug
Aa smøgt mæ Rughalmen frie².
I Rodelondo, i villande Heio,
I Rodelondo, der fjenner dei meg.

1) værdifuldt. 2) smukke.

34. Høugebonden som leikar aa rimar.

(I Sellgjords Dialekt, efter Landstads Samling.)

Dæ va den heilage Jolestans Kvell,
Der Bonden vilde burt finne Rimar:
Aa daa han kom seg i Rodelund,
Daa høyrde han, hor Høugebonden rimar.
Du — daa!
Dæ lhest ut paa Bonor¹,
Hor Høugebonden dansar aa rimar.

1) Man kan høre helt ud paa Bondens Gaard Bonor. (?)

Dæ va den heilage Joleftans Kvell,
Bonden vilde burt finne Kransar:
Va daa han kom seg i Rodelund,
Daa hørde han, hor Houngebonden dansar.

Houngebonden kva:

Høyre du dæ, du goe Bonden sjav,
Kvi tuftar du 'kje Drengjinne dine?
D'æ aldri saa heilag ein Joleftans Kvell,
Dei stufar uti Hallinne mine.

D' æ aldri saa heilag ein Joleftans Kvell,
Dei flengjer ette meg mæ Skaali:
Ha' dæ 'kje vore fe goe Bonden sjav,
Dei ha' silt mist Hørsla aa Maale.

Dei gaave meg saa vond ein Støht
Utav den Sylvarkrusi:
Ha' dæ 'kje vore fe goe Bonden sjav,
Her ha' silt vanka Ruml i Husi.

Va dei gaave meg saa vond ein Styng
Utav dei Sylvar-Spjote¹:
Ha' dæ 'kje vore fe goe Bonden sjav,
Eg ha' væl silt horvt uti Mote².

Va dei gaave meg saa vond ein Styng
Utav dei Sylvar-Knive³:
Ha' dæ 'kje vore fe goe Bonden sjav,
Dei ha' væl silt mist deires Live.

1) Sølvs-Spydet. 2) mødt, pareret. 3) Sølvkniven.

Bonden svara:

Ala du heve vore ut paa minom Skip,
Ala dæ uti Marine aatte;
Ingjo Skipsleige hev eg fengje av deg
Ala enno gjeng Baaten paa Botte¹.

Ala du heve vore ut paa minom Skip,
Ala dæ uti Marine nie:
Ingjo Skipsleige hev eg fengje av deg,
Ala enno gjeng dæ Bonor forbi.

Hougebonden svara:

Ala no hev eg segla paa dinom Skip,
Ala dæ uti Marine nie:
Ingjo Skipsleige hev du fengje av meg,
Kvi tregar no Bonden paa di?

Men gaff no deg at bakare Stavn,
Der heng ei forghllade Brose:
Der stende uti dei Ristillann ni,
Ala Rykllanne heng uti Laaso.

Ala deruti stende ei Sylvar-Rogs,
Ho stende paa fjorom Gullfoto:
Dæ æ infje fulle femten Ar,
Ho hev gjengje i ni Manne-Boto².

Ala deruti stende eit lite Gullstoup,
Hev gjengje i ni Manne-Boto:

1) Hougebondens Sted. (?) 2) der er ni Gange betalt
Mandebod med den. (?)

Femten Hommenn kann drikke godt Aus,
Aa sjave Bonden deruti fljote.

Aa deruti ligge den Muffa blaa
O souma mæ Sylve kvite:
Aa den souma Ingeliss Dotte mi,
Den Ei ho sat heime Pise.

Aa deruti ligge den Raapa rou,
O souma mæ Gulle dæ reine:
Aa den kom aldri paa Maalfris Bak¹,
Berre Joledagjen den eine.

Aa deruti ligge ein Silkjeseft,
O stikka i Liljur aa Kransar:
Aa den kom aldri paa Maalfris Bak,
Berre Joledagjen ho dansar.

Aa deruti ligge ein Silkjeduf,
O voven i roue Gullstrimar:
Aa den kom aldri paa Houggebondens Bor,
Berre i Joli han dansar aa rimar.

Aa eg skaa gjeva deg ein liten Myllardam,
Der gjenge dei femten Bar Kvennir;
Stolpanne æ utor kvite Kvalsbein
Aa Slofji² av haraste Jenne.

Trouste heiter Maagjen min,
Han bur heran upp unde Lie:

1) hans Kones Ryg. 2) Kvernrenden.

Ala sjav saa heiter eg goe Gullstein,
Derav gjeng Segninn saa vie.

Lunden heiter Garen min,
Han ligg heran su unde Lie:
Ala sjav saa heiter eg goe Gullstein,
Ala Kona mi heiter Maalfrie.

Du — daa!

Dæ lhest ut paa Bonor,
Hor Houngebonden dansar aa rimar.

35. Tor Brnjulo¹ aa Fluga.

(I Sellgjords Dialekt, efter Landstads Samling.)

Tor Brnjulo han sit unde Stoguvegg,
— Birium! —

Han byster sitt Haar aa kjember sitt Skjegg.
— Biri atre parium, dyri dyri darium, kom Birium! —

Tor Brnjulo sparfar, han æ saa faat,
„Eg agtar meg te aa gifte meg iaar!“

„Høyre du Mhhanfjen, min Frende,
Ala du skaa bera Bo oust te Kvende.“

„Eg skaa bera Bo baade oust aa vest,
Eg veit infje hori² din Sugjen stend best.“

1) Tordivelen. 2) hvorhelst.

„Du skaa bera Bo oust te Flugla,
So stende mest i min Huga.“

„Men hosfi kan eg te Flugoland,
Du veit no Flugla æ belevand ¹.“

„Du helfar Flugla mæ Olvorsor;
Eg æ den sterkast' paa denni For!“

Mhankjen kjem seg riand i Gar,
Fluga stend ute, stær ut sitt Haar.

„Eg helfar deg, Flugla, eg talar te deg:
For Brynjulv han agtast bele te deg.

Her stende du Flugla, baa fager aa fin,
Eg tifje du æ For Brynjulv so lif.“

„Hosfi kan eg vera For Brynjulv lif.
Se han æ fatif aa eg æ rif?

Nær eg site ve gild Manns For,
Saa ligge For Brynjulv i svarte For.

Nær eg ete av Silvarfat,
Rotar For Brynjulv i Mottingsta.

Nær eg site, ete Ost aa Egg,
Ligge For Brynjulv unde Kamar-Begg.“

Mhankjen slo Flugla unde Kinn:
„Dæ skaa du hava se Kjæsten din!“

1) fræsen om Beilere.

Upp sprang Fluga, ho snipt' ein Graat:
„Aa nær skaa daa 'kons Brhsloup staa?“

„Inkje iaar, men eit anna Aar,
Nær alle smaa Flugur fær att' sitt Maal.“

Fluga ho foor seg at Rjomeholk,
Ette kom Tor Brhunjulv mæ alt sitt Golv.

Men der vart Braß uti Breste,
Daa Tor Brhunjulv aa Fluga dei feste.

Der va stor Lyst uti Herrefær;
Mhhanfjen dansa, men ha' fje Svær.

Aa der vart Leven i Brureflokk,

— Birium! —

Tor Brhunjulv datt ne i ein Tjoruholk.

— Biri atre parium, dhri dhri darium, kom parium. —

36. Reven og Bonden.

(I No Dialekt, Vest-Telemarken. Efter Landstads Samling.)

Bonden gjekk at Skogjen sta,
Reven sat i Dalen aa kva.

— Hu, ha! Revasskinn

Ei foor uppunde Luvunn' minn' ¹! —

1) min Hue, gammel Form for det yngre Luvva mi i et
fenere Vers.

Han vilde hava ei Gaafesteif,
Men den som sille vera feit.

„Du sko faa ei gjødde Gaas,
Femten Vikur stae paa Baas.

Maa eg daa faa Hué di
Ei Foor uppunde Luba mi?“

Inn kom Revens Syfte,
Vilde mæ Reven kvistfre.

„Ua æ du no galen i ditt Sinn,
Ua vi du selja ditt goe Skinn.

Ua vi du selja Hué di
Ei Foor uppunde Luba si?!“

„Hué æ vond aa misse,
Men Maten lyt vera Bissa.“

So lengje heelt Bonden Reven mæ Lvadd¹,
Ei han fekk si Byrse ladd.

Reven laffa ivi ein Damm,
Bonden sto atte, slapp inkji fram.

Reven han slo si Rove i Ring,
So sloug han heile Skogjen ikring.
— Hu, ha! Revastinn,
Ei Foor uppunde Luvunn' minn'! —

1) Brøvl.

37. Ravnen bere Bo.

(I No Dialekt, Vest-Telemarken. Efter Bugges Samling.)

„Eg hev so vondt i Hovdi mé¹,
Eg veit infji kven dæ velle:
Um eg legg alli so Dugo isama,
So fær eg 'fji Svevnen helle.“

„Hev du so vondt i Hovdi dé,
Du gjæt infji Huga halli²:
So foup deg Gull aa Glimesteine,
Aa send dæ av mæ Ravno!“

Høyre du dæ, du vidde³ Ravne,
Fuglen uppaa Tre:
Vi du bera Bo ti Mashild i Borgjé?
Beste so trur eg dé⁴.

„Hoss kan eg ti Mashild i Borgjé
Aa bera Bo fhr deg?
Eg hev infji anten Brev hest Ronir
Aa føre ti Møho fraa deg.“

1) i mit Hoved. 2) du kan ikke holde paa Hugen (Tan-
ferne eller din Kjærlighed?) længer. 3) Hvor Gammel-
norssen og de fleste Nynorske Dialekter have oprindeligt ll,
har denne Dialekt dd, ligesom den i No. 14 og 15, og den
i No. 39, 40, 41 og 42. 4) dig.

So tof han dei Gulshjartur ni
Aa batt dei ti Ravneflo:
Ravnen sette Fjor i Beeri,
Fouf'en ivi Fjor.

Ravnen sette Fjor i Beeri,
Fouf'en ivi Hav:
Alli Naatt hell ljose Dagjen
Han seg Kvildé gav.

Alli Naatt hell ljose Dagjen
Han seg Kvildé gav,
Fjor han kom at Buré dæ,
Som Aashild Fruva va.

Dæ va daa den vidde Ravn
Sette seg i Høielofts Svalar:
„Statt no upp du Aashild i Borgjé,
Eg lyster mæ deg tala.“

„Eg hev so lengji i Lofté legji,
Aa myfji so hev dæ hendt:
Men alli hava vidde Ravnar
Boinne ti meg sendt.

Gaff du deg paa Bodden ut,
Som Drengjinne dei maa dæh:
Aa infji gaff i Høieloft
Aa bele ti saa veen ei Møh.

Gaff du deg paa Bodden ut,
Som Drengjinne dei læte Liv:

Ma infji gaff i Høieloft
Ma bele ti so veent eit Biv!"

„Du tar'kje Mashild spotte meg,
Um eg hev' druffji Bloe:
Me va tri dei Konungshninne,
Ma adde so va dei goe."

So tok han dei Gullhjartunne ni
Ma fasta i Mashilds Fang:
„Detta sende deg unge Alve,
So æ hasß Skiringsnavn."

„Ja du bere Boé ti unge Alve,
Ma bæ uppaa mi' Vegne:
At hev'en Huga aa Vilji ti,
So fester han Fruva gjønni."

Ravnen sette Fjer i Beeri,
Fouk'en ivi Hav:
Alli Naatt hell ljose Dagjen,
Han seg Kvildé gav.

Alli Naatt hell ljose Dagjen
Han seg Kvildé gav:
Fyrr hell han kom at Buré bæ,
Som unge Alve va.

So sette han seg paa Lofstspolé,
Skof han sine Bengjir:
„Sæle æ du unge Alve,
Fyrr Tiend du hev fengji.

Eg fko bera deg Boé fraa Aashild i Borgjé
Aa dæ uppaa hennes Begne:
At heve du Huga aa Vilji ti,
So fester du Fruva gjønni."

Dæ va Silfji aa Skarlafji,
Dæ blei ette Joré breidd:
Daa blei Fruva Aashild i Borgjé
Der ni at Strondé leidd.

Dæ va Fruva Aashild i Borgjé,
Ho gjekk etti Stettinn inn:
Dei turve 'fji Ljosé fyr Møhanne bera,
Dæ lyser av Aashilds Kinn.

38. Ivar Elison.

(I No Dialekt, Vest-Telemarken. Efter Bugges Samling.)

Ivar bleiv i Skulen sette,
Aa fülle han lære i Bok:
Far hass blei paa Bogno vegjen,
Dæ boust infji fyr 'en Bot.

Ivar bleiv i Skulen sette,
Aa lære i Bok han fülle:
So fko Prestar aa lærde Mennar
Gange i Skulen gille.

Ivar gjenge paa Leikvodd
Aa fasta Sopp¹ av Hendi:
Der blaana, som der liti kom paa,
Der styrnde flett inkji Kvendi².

Ni so jettes dei Kniktanne,
Daa blei dei haanom vreie:
„Dæ va sømri sin Fairen hevne,
Hell gjeva 'fon Hoggjé fleiri.“

Ni so settes dei Kniktanne,
So mange som dei vaare:
„Dæ va sømri sin Fairen hevne,
Hell gjeva 'fon Hoggjé saare.“

Dæ va Ivar Elison,
Han sette sé Hond unde Rinn:
So gjekk han seg i Steistoga³
Fyr sæle Moeré inn.

„Hør du dæ mi sæle Moeré,
No spyr eg deg av sonno:
Hori heve dæ min Fairen vorti,
Mæ eg ffo i Blygsto stande?“

So tok ho upp den Sylvesoppen,
Ho gjorest⁴ i Rinné bleike:

1) Bold. 2) det var ikke Kvindeleg. 3) Steenstuen.
4) blev.

„Denni afta din sæle Faire
Deg ti Baaneleifur.

Fljote Folen paa Staddé stende,
No fedder han Faksé graa:
Han hev alli vor' sformeitte ¹,
Si' Fairen din fall ifraa.

Skjorta henge paa Steiveggjé,
Ho æ uto Bloé dregjé:
Ho hev alli voré komé i,
Si' din sæle Fairen blei vegjen.“

„Høyr du dæ mi sæle Moeré,
Hot eg deg bea maa:
Maa eg meg at Kyrkja imorgo
Min Fa'is-banen sjaa?“

„Du maa deg infji at Kyrkja imorgo,
Dæ kann deg infji søme,
Uttass du heve dæ Le'i ² mæ deg,
At du tar 'fji unda røme.“

„Høyr du dæ mi sæle Moeré,
No spyr eg deg av Tru:
Kven æ av mine Kynninganne ³,
Som du beste trur?“

„Du tefe mæ deg Bær aa Jon,
Mine Ensteshnir tvei:

1) manke-flippet. 2) Følge. 3) Slægtninge.

Her æ ingjen av dine Rynninganne,
Som eg trur bet hell dei."

Saa stigo dei paa Hestanne,
Dei Shstrunganne tri;
Ivar snuddes i Borgele'i:
„Du liv væl Mo'i mi!"

Dæ va daa ho Eli Fruva,
Daa snudde ho seg mæ Graat:
Ho gat infje sin Sonen sværa,
Saa voks hena Sorg imot.

Inn saa kjeme den Smaadrenghen,
Segje han der ifraa:
„Her kjem ein Gangare her i Garen,
Va Mannen han site paa.

Fulla kjenner eg Gangaren,
Men infji den, 'o rei:
O dæ 'kji Ivar Elison,
O komen o Skula heim?"

Uti saa bunde dei Gangaranne,
Va sjæve saa ginge dei inn:
Saa blilege helsa Ivar unge
Paa Fa'is-banen sin.

„Her site du idde Hermo
Alt unde ditt gule Haar:
Mon du nofo kunnig vera,
Kven min Fæiren vaag?"

„Jou fulla mon eg kunnig vera,
Æven din fæiren vaag:
Dæ gierest so gomole Gjellé greie¹,
Aa seint ffo du 'a faa.“

Dæ va Ivar Elison,
Han va daa so nht ein Svein:
„Me vi okkon ti Kyrkje rie
Aa tala 'fji um dæ mei.“

Hermo tala ti sine Monno,
Han unnte dei infji væl:
„Me rie paa Skogjen ette dei
Aa flaa dei adde ihel.“

Dæ va Ivar Elison,
Han glaapte seg att ivi Hær:
„No seer eg min Fa'is-banen,
No fjem 'en mæ si Hær.“

Ivar tala ti sine Monno,
Ei Shstrunganne si':
„Kvaare² ffo me unda røme,
Hæll me ffo mannleg bie?“

Ei so svara dei Shstrunganne,
Bær aa so han Jon:
„Me vi infji unda røme,
Me vaagar daa paa den Bon.“

1) det bliver en gammel Gjæld at udrede. 2) hvilket af
de to Ting.

Mot rei Bær Bressonen,
Daa hoggji han ti av Baai¹:
Han hoggji twaa av tverrom Hesti,
Dei dutte doue baai.

Ivar Svær o Eliro drege,
Han hoggji ti av Uvli:
Han fløyvde Skjollen aa Ringebrynja
Aa Hermo alt i Stavli.

So gla so rei dei Shstrunganne
Av Dhestfogjen heim;
Atte saate dei saara sefs
Aa vakte ivi doue sjou.

Um so tala Eli Fruva,
Daa ho saag sin Sonen bløe:
„Dæ ha' vori bæri heimi seti,
Hell Doue. Saaré grøe.

Gud forlaate deg Sonen min,
Du sat infji helle heimi!
Dæ bæri vera blouge hell obboen²:
Helsa æ go aa gøhne.”

„Du tar infji, mi sæle Moéré,
Bera fhr meg Kvie;
Dæ blei 'fji min minste Fingjen saara,
So vann eg i detti Stri.”

1) han vovede sit Liv paa det Sug. 2) det er bedre at
være tilbageholden end for rask til at byde sig frem.

Æli gjeff i Steiftoga,
Blanda ho Mjø i Vin:
Dæ bar ho i Høgelofti
Ei Shstrunganne tri.

39. Truls mæ Bogjin.

(I Aaserallst Dialekt.)

Njettaa gjore baade fvein aa grein:
Ho maatte'kje njota sin Arestein.
„Riss ut!“ sa' Truls mæ Bogjin.
„Riss ut, Riss ut!“ sa' Truls mæ Bogjin.

Truls han teente i Rungjins Gar:
Han fekk infje Løn paa femtaan Aar.
„Gjev Løn!“ sa' Truls mæ Bogjin.
„Gjev Løn, gjev Løn!“ sa' Truls mæ Bogjin.

„Aa ingjè Løn he du førteent,
Før adde mine Bhrsu he du utffjemt!“
„Gjev Løn!“ sa' Truls mæ Bogjin.
„Gjev Løn, gjev Løn!“ sa' Truls mæ Bogjin.

„Aa adde mine Hesta heve du sprengt,
Aa Stalldhrè heve du mot meg stengt!“
„Gjev Løn!“ sa' Truls mæ Bogjin.
„Gjev Løn, gjev Løn!“ sa' Truls mæ Bogjin.

Truls tok upp ein Þengepung;
Ua dreiv ti Rungjin midt i Munn.
„Kys den!“ sa' Truls mæ Bogjin.
„Kys den, kys den!“ sa' Truls mæ Bogjin.

Truls tok Rungjin i Haar aa Skjegg
Ua slongde' an upp paa femtaande Begg.
„Gjev godt!“ sa' Truls mæ Bogjin.
„Gjev godt, gjev godt!“ sa' Truls mæ Bogjin.

„Eg hev' infje anna gjeva deg i Løn,
Hæll eg gjeve deg min Bogje so skøn.“
„Send¹ hit!“ sa' Truls mæ Bogjin.
„Send hit, send hit!“ sa' Truls mæ Bogjin.

Truls han gjekk seg ti Bjoren ne,
So kom der ein Bamse fufsandeg ti.
„Kom hit!“ sa' Truls mæ Bogjin.
„Kom hit, kom hit!“ sa' Truls mæ Bogjin.

Truls han spente sin Bogje før Rne,
So skout han Bamsen, so han datt ne.
„Ligg der!“ sa' Truls mæ Bogjin.
„Ligg der, ligg der!“ sa' Truls mæ Bogjin.

Truls han flipte si Kniva smaa,
So byrja han ti² paa Bjønnen aa flaa.
„Eg flær!“ sa' Truls mæ Bogjin.
„Eg flær, eg flær!“ sa' Truls mæ Bogjin.

1) nd udtales i Regelen som nn; i Stevene høres dog
d'et ofte. 2) tog med Iver og Kraft fat paa.

Truls han flongde den Fæll paa Bæ,
So gjeff han fram ti Rungjins Gar.

„Gu Dag!“ sa' Truls mæ Bogjin.

„Gu Dag, gu Dag!“ sa' Truls mæ Bogjin.

„Eg tru denne Fellen han sleppe Haar.“

„Du loug som ein Tjov, eg skout han igjaar.
Far væl!“ sa' Truls mæ Bogjin.

„Far væl, far væl!“ sa' Truls mæ Bogjin.

Truls han gjeff ette Begjen fram,
Der kom han ette ein føhrandse Mann.

„Bi litt!“ sa' Truls mæ Bogjin.

„Bi litt, bi litt!“ sa' Truls mæ Bogjin.

Truls han seg uppaa Bognè sprang,
Førr Røhraren visste eit einaste Grand.

„Røhr fort!“ sa' Truls mæ Bogjin.

„Røhr fort, føhr fort!“ sa' Truls mæ Bogjin.

Truls han gjeff seg ti Skjenkfjarhus,
Der sat nokè Svadda¹, draff seg eit Rus.

„Skjenk hit!“ sa' Truls mæ Bogjin.

„Skjenk hit, skjenk hit!“ sa' Truls mæ Bogjin.

„Mi he 'fje den Bisen i okkos Land,
Mi skikka 'fje ti nokun fremmin Mann.“

„Alt eitt!“ sa' Truls mæ Bogjin.

„Alt eitt, alt eitt!“ sa' Truls mæ Bogjin.

1) Karle.

Truls han gjore den Stovaa rein:
Dei maatte paa Dyrè kvær einaste ein.
„Herut!“ sa' Truls mæ Bogjin.
„Herut, herut!“ sa' Truls mæ Bogjin.

Truls han sette seg i Høgsætbenk:
Hann draff aa takka seg sjave før Skjenk.
„Driff ut!“ sa' Truls mæ Bogjin.
„Driff ut, driff ut!“ sa' Truls mæ Bogjin.

40. Eg seer deg ut før Gluggjin.

(I Aaserallst Dialekt.)

Datteren.

Til Frieren:
Bysfende den
lille Broder:

Eg seer deg ut før Gluggjin:
— Kjær søte Venen min! —
Eg kjenne deg paa Skuggjin,
Du kann 'kje sleppa inn.

I Kvell eg gløymde no Rubbin aa reisa¹,
Eg meine den Guten æ bindande galin,
Som inkje kann høyra, at Far han æ heime!
— Kjær søte Venen min!
Suril, suril, suril, suril, lei. —

1) Det aftarle Tegn paa, at hun ikke kunde modtage ham, fordi Faderen, som ikke syntes om Frieriet, var hjemme.

Ma frhse du paa Fotaa,
— Kjær søte Venen min! —
Gaff so du at Gjose,
Der kann du sleppa inn.

Ma gaff so deg ti Bastovvegg,
— Kjær søte Venen min! —
Der henge ei Korg mæ Smør aa mæ Egg.
Du kann 'kje sleppa inn!

Faderen.

Kaa segje du Gjenta?

Datteren.

Eg finn' paa so mykje ti laata,
— Kjær søte Venen min! —
Før Baane infje ika graata.
Du kann 'kje sleppa inn.

I Moraa før Hanin gjele,
— Kjær søte Venen min! —
Ligg far bort mæ Kvennè aa mele:
Daa kann du sleppa inn.

I Kvell eg gløymde no Rubbin aa reisa,
Eg meine den Guten æ bindande galin.
Som infje kann høyra, at far han æ heime.
— Kjær søte Venen min!
Suril, suril, suril, suril, lei. —

41. Den stora Kraakaa.

(3 Aaserallst Dialekt.)

Mannen han ville at Beiteskog ¹,
— Hei fallera, falleralleia —
Daa hørd' an den Kraakaa i Lunden gol.
— De duna i Lunden, fallalala. —

Mannen han tenkte mæ sjåve seg:
„Åa tru den Kraakaa vi drepa meg?“

Mannen han snudde um Hesten sin,
So føhrde han heimatt ti Garen sin.

„Åa høyr du min Mann, faa eg spyre deg:
Kaar kom av den Beite, du føhrde ti meg?“

„Eg føhrde ingjè Beit ti deg,
Før Kraakaa ho svor, ho sill' drepa meg.“

„De tottest vera ei store Skamm ²,
At Kraakaa sill' drepa ein valsin Mann!“

Kraakaa kom ette paa Stovaa aa gol,
Åa Mannen han upp gjennom Ljorin foor.

1) til Skoven for at samle „Beit,“ friske Kviste og Grene
til Foder for Kvæget. 2) Dialektens Form er Skamm.

Aa Mannen spente sin Bogje før Rne,
So skout han den Kraakaa, aa ho datt derne.

So sprette dei fyre dei Golanne ni¹,
Kraakaa ho sprengde alle dei.

So sprette dei fyre dei Golanne tolv,
So førde dei Kraakaa paa Laavegolv.

So flo han den Kraakaa aa lima 'æ sund,
Ho vog innpaa sekstaan aa tjue Bund.

So salta han Rjote i Tunnu aa Kar,
De beste Stykkje forærd'an ti „Far.“

Huè, den gjor'an av tolv Bar Skor,
De beste Bare forærd'an ti „Mor.“

Larmann, dei gjor'an av tolv Bar Reip,
Aa Klønann, dei hadd'an ti Mhkfjgreip.

Bengjinn, dei hadd'an ti tekkja mæ Hus,
Aa Dhra, de hadd'an ti Drhkfjekrus.

Augun, dei gjor'an av Bindaugeglas,
Aa Rakfjin, den sett'an paa Rhrfjaa ti Stas.

Nebben, den gjor'an ti Rhrfjebaat,
So han kunde seila baa ti aa fraa.

1) Langt i vil i denne ligesom i de Vest-Telemarkiske og endmere Sætedalske Dialekter, nærme sig ei.

Den, som 'kje Kraaka kan nyta saa,
— Hei fallera, falleralleia —
Han vøre 'kje vær ei Kraaka aa faa.
— De duna i Lunden, fallalala. —

42. Harin.

(I Aaserallst Dialekt.)

Eg va meg so litin ein Hare,
— Kaa vondt heve eg gjort Menniskjen? —
I Skogjen der mune eg flyta aa fara.
— So plaga dei Harann um Betteren. —

So sette eg meg upp-aa ein Stein,
So kom der ein Skyttar aa gjore meg Mein.

So tok han meg upp-aa sitt Bak,
So daska han heimatt i full-godt Lag.

So bar han meg i Gylhuse inn,
So tok dei av meg Skinnpelsen min.

So sette dei meg paa Steikjespit,
So duva dei meg i Rjome aa Feitt.

So lae dei meg paa Sylvar-Fat
So bar dei meg inn ti Herre-Mat.

So fasta dei Beine paa Soppel-Ris.
— Kaa vondt heve eg gjort Menniskjen? —
Men Sjæle kom aldri ti Paradis.
— So plaga dei Harann um Betteren. —

43. Merri aat Svarterabben.

(I Indre-Sognst Dialekt.)

Svarterabben va ein¹ gamadle Mann,
Skjegge so sidt mun vinka;
Kona ho va dan gamla Susann,
Ho var no ei Kyselinka.
Bodni dei leika ute paa Eng;
So hadde dei ei Loug aa ein Dreng:
Drengen han eitte Knut Ripe,
Lousi ho eitte Brita.

Svarterabben skulde sta køyra Vi,
Kjeringi skulde trysja²,
Nett so han kom mæ Lasse i Li,
Sunde so gikk has Brysta³:
Mannen aa Merri ni i ei Beit;
Der laag no dei aa ropte aa skreik:

1) ei udtales næsten som ai, aa næsten som ao. 2) bortskaffe tørre Kviste „Tros,” enten fra Gaarestalden eller fra Hjemmejordet. 3) Brystrem paa Sæletøj, ogsaa „Brosta.”

Ropte paa Knut aa Brita,
Aa Kjeringi mæ telika.

Rona aa Bodn, aa Gjenta aa Gut,
Høyrde da tof te skrifa,
stunda dei seg paa Dhyri ut,
Hunden mæ dei telika:
Sume mæ Stong aa sume mæ Stour
Knydde fring Merri nett likso Mour:
Able mæ Merri bala,
Slæpte aa sleit aa hala.

Hundra aa nitti Bindespel,
— Nye so skulde dei vera —
Laga dei te aa smurde dei væl,
Leet so aat Beitenne bera.
Able Bindespel, i Stykke dei brast:
Dar sto dei able endaa lika fast,
Alt te dar kom ei Kjempa
Aa bar paa ei Byr mæ Lenkje.

Kjempaa ho kasta Byri ni,
So da i Marki glumde,
Treiv daa i Merri nett so i eit Ki,
Merri ho laag aa stunde;
Treiv han i Merri, nett so ein Gast.
Kasta ho uppaa Marki mæ Gast;
Dar laag ho spent' aa sparfa,
Rudla seg aa rein ¹ aa starfa ².

1) freg. 2) grov op Jorden.

Svarterabben skulde gie Kjempaa Brø,
Hundra aa nitti Leiva,
Sjou Smalafall aa sjou Baage Smør.
Aa Skinni 'taa sekstan Steina,
Tolv Tynne Kjome, tolv Tynne Ol,
Tolv Tynne Skyr aa tolv Tynne Mjøl,
Slire mæ Kniv aa Belte:
Jekk han so dan Merri gjelde.

44. Rabnabrydloup

uti Kraakelund eller fuglanisaa.

(I Indre-Sogns Dialekt.)

Laangt i Duster i Kraakelund,
Dar æ so vakker ein Bh,
Able dei Dyr, i Bæri æ,
Dei saankast daruti.
Bjød'n' han æ tppaste Kar uti Skogen.

Bjød'n' han sat uti Bakke,
Aa mangt so mune han hugsa¹:
„Ska eg symja dan breie Fjor,
Baat daa verte mi Buksa.“
Bjød'n' visste se ingi Raa uti Skogen.

1) tage i Betænkning.

„Sete ha eg den heila Natt
Mæ Graat aa Jdla-Laat;
Sete Hallvar, laan meg Skutaa di!
Meg bere flitt ingjen Baat.
Eg æ boen te Brydlaupsgar uti Skogen.

Eg æ boen te Brydlaupsfær
Uti Rabna-Bur:
Rabn' han ska Bruggum vera,
Tranaa ska vera hafs Bru.
Eg ska vera Kjømeistaren uti Skogen.”

So kom Ulven setjande,
Foor han so ein Pil:
„Gjeva vilde eg infort godt,
Vor' eg tverthve ei Mil.
Eg ska vera Klokkaren uti Skogen.”

Otren smaug seg i ei Ur,
Bart so var ein Fisk:
Dan so gav han te Bruggumen,
Da vart deirans Ottebisk.
Otren va deirans Fiskar uti Skogen.

Kjøtmeisen han kom fjuðande
Mæ ein Mole Kjøt:
Dan lagde han te Gjestabog,
Da smakte godt aa sett.
Kjøtmeisen han va Tenestesvein uti Skogen.

Hjafen han kom byðsande,
Datt so paa si Nos:

Han skunda seg utor Bakke ni,
Han hørde Iskodne blaasa.
Iskodne blees i Luen uti Skogen.

Orren fura unde Bjørkerot,
Fann ein liten Makk;
Dan so gav han Bruggumen,
Han fekk Guds Læn¹ aa Takk.
Orren han va Rokken uti Skogen.

Houken gav ein Rjukling,
Dan stal han so ein Tju.
Kraakaa svarte: „Stolen Kost
Ha me infje bjo.“
Bruggumen sa: „Dss vanta Kost uti Skogen.“

Hanen gav ein Flatbrøleiv,
Kom utor Stabbur,
Spente, grov aa gjore seg te,
Gol ein Ruffulur.
Hanen han va Saangmeistaren uti Skogen.

Hønaa bar ein Smørflakk fram,
Ho va deirans Rokkataus;
Dan laante ho mæ seg heimaante.
Kjettaa gav ei Mus.
Kjettaa va Dyrasthyttaren uti Skogen.

Sporven skulde Drikka skaffa,
Da lagde dei han paa:

1) gammel Tasseformel, brugelig i Telemarken, Vister, Søndhordland, Hardanger, ogsaa i Formen „Guds Læn.“

Leita han seg eit Maltkødn upp:
Da bruggja han Munga¹at paa.
Sporven han va Mungaatsmann uti Skogen.

Geiti ho gav Mhlsa²,
Drable aa Rjomagrout,
Dst, Rabresta, Sotebrim.
Gouken gav eit Rout.
Gouken skaffa Maten fram uti Skogen.

Bru aa Bruggum i Rhrkjaa gift,
Ror paa sine Bein.
Hegren mæ sin laange Hals,
Han va Leiesvein.
Steindhjpen han va Trumbeslagar i Skogen.

Dar va mhfje Glea,
Da dar va mhfje Gama;
Ulven skulde Klofkar vera
Han funde 'fje ringja samen.
Røven han va sløgaste Raren i Skogen.

Souen va deirans Føringssmann,
Rabla va' han te Prest,
Gift han se i Rhrkjaa inn,
Lees so vakker ein Tekst.
Souen han va Prestemann uti Skogen.

No tok te aa kveldast
Dei funde 'fje lenger bia,

1) Munga¹at, tyndt Ml. 2) rød sød grødagtig Dst.

Dei skunda seg te Brydlaupsgar,
Magen foor te aa svia.
Dei gjore sli^k ei Slupsing¹ uti Skogen.

Skjori ho skulde skjenkja
I myken Manna-Traang,
Ho kunde seg inkje paa Golve snu,
Bele² va for laangt.
Skjori ho va Skjenkjaren uti Skogen.

Sporven sette seg Manna høgst,
Han thktest ikkje vera liten.
Kjotmeisen han vilde sitja næst.
Orni giff upp i Briki.
Gaasi ho va Klevafona³ i Skogen.

Inn kom Kraakaa hoppande
Mæ si svartta Getta:
„Sitje no adle her i Fri,
O di no adle mette?
Ha no adle sitt Nøgje faatt uti Skogen?“

Da svarte Orni, Bestemor,
I Briki dar ho sat:
„Oss ha inkje skorta idag
Korkjen Drikka helde Mat.
Guss Læn ha dei, so leet da te uti Skogen!“

Sporven han vilde dansa,
Mæ seg tok han Merri:

1) Bladsten i Dyndet. 2) Stjerten. 3) Anretterske.

„Agta deg du stora graa Merr,
Eg trø dine Høve forderva.“
Sporven han va Skjenkjesvein uti Skogen.

Bjød'n' so vart han rusande,
Gjore da i si Brok;
Sume dei ha no da Lote¹ paa seg:
Dei grua dei faar ikkje nokk.
Bjød'n' han va Kjomeistaren uti Skogen.

Na dar va mykje Gama
Uti Rabnabur;
Rabn' tok si Rona i Gang,
Ho va so knøti² ei Bru.
No for for Mann heim te sine i Skogen.

1) Humør. 2) net.

45. Horpaa eller dei tvæ Systr,
den eina som ei Sol, den andra som Dnm i Jord.

Dæ var tvæ Systr i ei Borg,
— De Sande —
Den eina volde den andra Sorg.
— Baaraa bere so veent eit Biv fraa Lande. —

Syster tala te Syster saa:
„No vil me off nid aat Sjoar-Na.“

„Kva skal me off¹ nid aat Sjoar-Åa?
Me hava der ingé Klæde tvaa.“

„Me vilja tvaa off¹ frita:
Me er no tvæ Systr so lifa.“

„Du maa tvaa deg Naatt og Dag,
Du tvær inki av deg dæ Gud deg gav.

Dg du maa tvaa deg aldri so fvit,
Aldri vert du di Syster lif.

Dg du maa tvaa deg so fvit du kann,
Aldri fær du ein Festarmann.

Um du tvo deg so fvit som Bein
Aldri fikk du ein Festarsvein.“

Den yngsta giff fyre som ei Sol,
Den eldsta giff ette som Drm i Jord.

Den yngsta giff fyre mæ utflegi Haar.
Den eldsta giff ette mæ falska Raad.

So komo dei seg aat Sjoar-Åa.
So foro dei te aa vassa og tvaa.

Den yngsta sette seg paa ein Stein.
Den eldsta htte² hena fyr Mein.

1) of8. 2) fød hende ud.

Den yngsta rette ho Hond fraa seg:
„Aa Hjarta. Syster du hjelpe meg!“

„Ligg du der og faa du Skamm!
Eg vil hava din Festarman!“

„Aa eg skal giva deg Gull og Jord,
Um du vil helpa meg upp av Fjord!“

„Ligg du der og hav du Mein!
No vil eg hava din Festsvein!“

„Dg eg skal giva deg meire:
Git Skip mæ Segl og Reide!“

„Inki eg hjelpe deg te Lands,
Utan eg fær din Festarman!“

„Thrr du skal faa min Festarman,
Thrr skal eg reka so langt eg kann!“

Der kom ein Vind av Norde
Dg dreiv dæ Lifi te Fjorde.

Der kom ein Vind av Dufstre
Dg dreiv dæ Lifi te Rousti.

Der kom ein Vind av andre Land
Dg dreiv dæ Lifi paa kvitan Sand.

Der gikk tvei Pilgrimar ut mæ Aa,
Dg dei vorto vare der Lifi laag.

So tofo dei hennar runde Brjost:
Der gjorde dei av ein Horpo-Ærjost¹.

So tofo dei hennar Fingrar smaa,
Der munde dei Horpostfrubar faa.

So tofo dei hennar gula Haar,
Der lagde dei Horpostrengir paa.

So tofo dei hennar Festar-Ring,
Dg gylte so Horpaa rundt ifring.

So laffa dei seg te Brudloupð-Gard:
Dei vilde no spila aat Folski dar.

Dei sette seg i Duragaatt:
„Æyster dykk høyra paa Horpostlaatt?“

Te svara Strengen den fyrste:
„Brudé ho er mi Æyster.“

Te svara Strengen den andre:
„Æenfjaren er min Fader.“

Te svara Strengen den tridje:
„Brudgumen var min Bidle².“

Mælte no Brudé, roud som Blod:
„Hav ut den Horpaa, ho gere Uljod!“

1) Harpe-Ramme. 2) Veiler.

Te svara Brudgumen, bleif som Bast:
„Slaa meir paa Horpaa, og slaa væl fast!“

Te svara Strengen den fjorde:
„Brudé meg forgjorde.“

Brudé trod paa Spilemanns Taa,
„Dei slaa den Horpaa i Stykke smaa!“

Brudgumen fram hve Bordet sprang:
„Dei late den Horpaa hava sin Gang!“

Te svara Strengen den femte:
„Brudé paa Na meg spennte.“

„Eg heve so vondt i Hovde fengi:
Eg toler ingen Horposlaatt lenger.“

Te svara Strengen den sette:
„Brudgumen meg forgette.“

So toso dei Horpaa, slo mot Golv,
So vart derav ei Jomfru boll.

Brudgumen heiter¹ paa Sveinar tvaa:
„Dei gange aat Skogen og hogge Baal!“

Na hogge no Older og Eife²
Dg hente so Nævr og Kveife³!“

1) kalder. 2) Egeved. 3) Tændeved.

Um Sundagen sat Brudé i Høgsæti holl,

— Be Lande —

Um Maandagen laag ho i Øfka og Kol.

— Baaraa bere so veent eit Biv fraa Lande. —

46. Eg raadde Grunnen aaleina.

Eg rodde meg ut paa Seidagrunnen,
Dæ va um Morgonen tidle,
Daa kom han Olav fraa Raaramunnen
Dg rodde meg Baaten fyr Ile.
Daa dreiv eg te han mæ Giffestongé,
So'n datt i Uvité bak i Rongé.
Daa vart eg so glad
Dg tok te og kvad:
No raadde eg Grunnen aaleina.

47. Den bakvenda Visaa.

Eg beifla min Stjvel, eg sadla mitt Sverd,
So batt eg Merré mæ Sidunn',
So ræfte eg meg te Rattemordsferd,
Skulde standa den faarlege Striden.
Eg laag og eg datt,
Eg drøymde i Natt,
Eg totte den Visaa var bakvend radt.

Dg Reven var roud og Fkorn var snoud,
Dæ var tvou Dyr uti Skogen.
Der stod tvou Fkorn og tamde ein Bjorn:
Dei vilde væl hava'n fyr Blogen.

Dg Rakfen upp i Furotopp,
Han brout Smaa-Lauvi av Greiner,
Dg Fkorn nid paa Havsens Botn,
Skulde brjota upp store Graa-Steinar.

Snigilen laag uppaa haaga Heid
Dg stanga nid Skjé mæ Horné.
Dg Reven ha' fengi Foteverken,
No kom han 'fi heimatt te Borné.

Robben han var Gætarsvein,
Han skulde gaa ette Soudom.
Der stod ein Stein paa fjore Bein,
Han sat aa tvo seg i Dugom.

So kom der fram ei graasadla Geit,
Var avhoggé alle tri Beiné.
So sende dei hena te Dovrefjell,
At ho sku' slaa Eld utav Steiné.

So kom der fram ein gamall blind Mann,
Skulde sjaa, fo dei leid no mæ Lidé.
Dg Maanen han gol og Stjornunna song,
Dg Gouken han schein burt i Lidé.

So giff eg meg te Kyrkjo-Hus,
Der stod tvo Messar og presta,

Der brann ein Klokkar og song tvou Ljos,
Der ringde tvo roudmaala Hestar.

Eg laag og eg datt,
Eg drøymde i Natt,
Eg totte den Visaa var bakvend radt.

48. I Fjor gætt' eg Geitinn'.

::: I Fjor gætt' eg Geitinn' i djupaste Dalom, :::
::: I Var geng eg her mæ ein Baaf¹ fring i Gardom. :::

I Fjor fíkk eg dansa, mæ Felaa mun laata,
I Var maa eg vogga, nær Barni vil graata.

I Fjor fíkk eg ganga mæ Hondé i Barmen,
I Var maa eg ganga mæ Barni paa Armen.

I Fjor var eg sjauttan Var, daa vilde Alle ha' meg,
I Var er eg attan, daa læst dei 'fi gaa² meg.

Ma aldri no meir skal eg tru nokon Karmann,
Nei um han so stod uti Batn upp und' Armann'.

1) Baaf, Barn, Smaadrenge; Bæfja, Smaapige. 2)
gaa, blive var, lægge Mærke til.

49. Duggevers.

a. „Baanetullar“ fra Telemarken.

Neven sit i Lio,
Hørrer Lambe læte:
„Teg no stilt du lisse Lamb!
Eg skaa vise deg Begjen fram
Te Mor di.“
„Nei, nei, dæ gjer du ei;
Du bite meg i Bogjen,
So ber' du meg paa Skogjen,
So legg du meg paa ein liten Stein,
So pilkar du av mine smaa Bein,
So diltar du mæ Rumpa,
So fjeme Skyttaren, skyte deg:
So dette du hovdestumpa.“

Stolo fve:

Um Housten, eg reiser, æ alle Husé fulle,
Um Baaren, eg fjem atte, æ alle Husé tome;
So gjeng dæ uti Skvittr, uti Skvattr,
Uti Spunalen.

Dæ va so Moro, dæ va so Moro
Aa sitja i Bakkjen
Aa tala mæ Grannkona si:
Naar ho va' fje den stygge Rjetta.

Susvorta¹ fve:

Syster mi reiste av Londo,
Kolsvart, kolsvart;
Sjov sit eg att paa Strondé
Snjokvit, snjokvit.

b. „**Baaneroglu**“ fra Dyre Mannndalen.

Reven site i Liaa
Høhre hann Bonné grina:
„Bonné, Bonné mine,
Vil di heimatt mæ meg gaa,
Skart aa Skjemtan² ska di sjaa:
Kraakunne bore³,
Hamnanne skore³,
Hønaa treskte, Hanin mol,
Kjettaa baka Brou te Jol,
Musæ rou, aat upp de Brou,
Som Kjettaa hadde baka.

Svolaa fve:

Jomfru Maria he skulda meg før aa ha stole Soks aa
Skjera aa eit roudt Nykla,
Men dæ va Lhgn:
Thøst d'æ sannt, maa dei gjenne søkkja meg ne!
Søkkja meg ne!

1) Ringdrossel. 2) Stads og Moro. 3) Disse Former
ere gammeldagse.

Musæ førtele Katten so gildt eit Eventy:

Der sat tvo Mysna i Huse,
— „So sat du 'kje aleine,” sa' Katten. —
So sopa dei reina Golve,
— „So drit du 'kje uthve att,” sa' Katten —
So fann dei seg eit Kurvesfynn,
— „So svelte di 'kje,” sa' Katten —
So lae dei de paa Ellen, ville steikja de,
— „So aat di de 'kje raat,” sa' Katten —
So lae dei de paa Ejorin, vill' spala de,
— „So brennde di dukku infje,” sa' Katten —
So kom Skjerè aa nappa de,
— „So nappa eg deg, so nappa eg deg,” sa' Katten. —

c. „Baadnesulla“ fra Yttre Mann dalen.

Bjødnen han æ sterfast
Av adde vidde Dyr:
Han drebe mange Hesta
Aa knekke mang ei Ryr.

Skrubben han æ ude
Mæ sine lange Bein.
Thyst Geidaa kjem for Myde¹,
Saa æ han infje sein.
Saa bid'an henne i Barken,
Saa ho 'kje bæfta meir.
Saa slong'an henne paa Raffen
Saa dasta han sin Beg.

1) Snaasnarit Gjeden kommer nær hans Lurested.

Neven han æ treifar,
Han he vœl mindre Magt.
Te Hel sin Lubbe-Rjuring¹,
Saa stenne han paa Baft.
Naar han kan dei² 'kje finna,
Saa tenke han mæ seg:
„Naa he dei Lubbann inne,
Naa æ dei rædd for meg!“

Neven han sidde paa Rjaadne³
Der skull'an passa paa Baadne:
Læge han Baadne paa Nakken sin,
Lakka han seg i Urann inn.
— Dæ dundra i alle Urann. —

d. Fra Jæderen.

Kraagaa sad paa Hagagar,
Kopte ett' ein Kvasstein.
„Kaa vil du mæ Kvasstein?“
Eg vil kvekja Jaaen.
„Kaa vil du mæ Jaaen?“
Eg vil slaa ne Grase.
„Kaa vil du mæ Grase?“
Eg vil gjeva Runaa.
„Kaa vil du mæ Runaa?“
Eg vil molka Mjelfjaa.

1) „Lubbe-Rjuring“ er Gaarehyrde; for Resten er Linien uforstaaelig. 2) „dei“ nemlig „Lubbann.“ 3) haardfrosen Sne.

„Kaa vil du mæ Mjelfjaa?“
Eg vil hsta Osten.
„Kaa vil du mæ Osten?“
Eg vil gjeva Presten.
„Kaa vil du mæ Presten?“
Han ska fristna Bodnaa.
„Kaa vil du mæ Bodnaa?“
Slump i Skjorholstjen!

Neven laag paa Stræde,
Lydde paa Lamma-Læde:
„Tig du, tig du, litla Lam,
Du ska koma i mit Fang.“
„Nei“, sa hu Kua¹,
„Lamme mitt ska sua.
Eg ska hengja dæg upp i eit Tre,
Kumpaa ska fara ovaa te,
Upp aa ne, aa ovaa te,
Liga saa Mosen paa Treaa.“

Lu lu laada,
Sume Bodnaa graada;
Inkje græd 'an Litlemann,
Han ska saa den besta
Kunaa, saa me eiga;
Saa ska hu i Beide,
Berta saa smellande feide,

1) fortøret Gaar, hedder ogsaa Ruva og Tulla.

Saa ska hu molka
Fir' aa tjue Holka,
Saa ska me finna,
Alt mæ me vinna,
Saa ska han Litlemann faa Smør:
Dæ va godt aat Badne.

e. „Badnesaang“ fra Indre Sogn.

Besta Li'i te liva uti
Trea Vikaa fyr Jola:
Lile upp aa seint i Seng;
Snart fjem han Husbond aa ropa:
Staa no upp du late Dreng,
Ligg ikkje lenger aa koka¹.
Sto han upp i fjufande Tan²,
Fata Buksaa i Neven,
So aat Peisen aa pusta ein Gaang,
Da pusta i beggie Enda.
So aat Stallen aa sela paa,
So aat Marki aa fjøhra.
Kjeme du atte mæ lite Læs,
So maa du væl tru, at han Husbond bli kvæs,
So faar du ein Dribb unde Dyraa.

1) doyne sig. 2) Fart.

50. Gamle Stev.

(I Sellgjords Dialekt. Mest efter Landstads Samling.)

Eg heve fare baa Land aa Strand,
Nie aa sumti gjengje;
Men fagrare Liv aa veenare Møn,
Dæ hev eg 'kje seet paa lengje.

Haare hev ho som Tiriltunga
Aa Halsen æ som Njell¹,
Aa Dugo æ i Housen sjaa,
Som Soli kjem upp ive Fjell.

Dei henta hennar heim or Øhestfogar
Aa falla hennar „liti Jngjer:“
Ho kunna dei Munir aa Bokstavmaale,
Som Smaafuglann' dei kunna syngje.

Reven han diltar Jore ikring,
Aa Hjasen hoppar i Rugjen:
Ho æ inkje go aa gilja² den Møn,
Som heve ein annen i Hugjen.

Goufjen æ graa, han gjel um Baaro,
Aa Ljoe ber fram mæ Lie;
D'æ fulla godt aa gilja den Møn,
Som alstødt svarar mæ Blie.

1) nyfalden tør Snee. 2) vinde.

Heven diltar Jore umkring,
Aa Hjasen frintar i Rofi¹:
Dæ vøre bære liggje unde Hasleholti,
Hæll stande i dinom Baasi.

Goufjen æ graa, han gjel um Baaro,
Aa Ljoe ber ivi Heie:
D'æ infje godt aa gilja den Møh,
Som alstødt svarar mæ Breie.

Huri nurkar i kaldom Jonni²,
Aa Joflanne heng ifring;
Eg totte lenger den Betternotti
En halve Alderen min.

Skjenfjarsvein paa Golvi gjeng
Mæ Shvar-Honn i Hende:
„Driff 'fon te Knut Gunnarsson,
Du æ baa Maag aa Frænde!“

Fram saa fjem ho Gamlego,
Støar seg fram mæ Stolo:
„Eg helde dæ fe eit Mismenne³:
Som sparar mæ Ol i Jolo.“

Den som skjefe Tunna for hart
Uti Joli,
Saa varar ho 'kje lenger hæll te trea Dægjen,
Men daa stufar Stumpen i Skjole⁴.

1) Haren gaar i Ring i Broterugen. 2) Døren knirker i det kolde Jern. 3) usfelt Menneske. 4) tumler Suggestabben i Bedsturet.

Drukken Manns Dr æ Droumo list,
Dæ møge dei Ingjen føre¹:
Han talar saa mykje um Eftan,
Han vi'kje um Morgon høyre.

Der tifje mé veent aa vera,
Der Drosinne dansa mæ Drengjo,
Goufjen gjel i grøne Ei,
Aa Suglanne skaka Bengjo.

Fenaaren gjeng unde Elfansnuten,
Dæ æ saa veent aa sjaa;
Hesten hoppar i Rrhffjofleivann,
Aa han heve Bjølla paa.

Veent æ der i Baageliann,
Nær Louve aa Grase gror;
Men endaa venar paa Kvammsfjoren,
Nær Gunnar aa Kari vor.

Veent æ der mæ Biningsthrfja,
Nær Brurinne² gjeng i Glofkar:
Dei turve 'kje brh seg fe Ljose bera,
Dæ lyster av Brurelofkar.

Veent æ der i Loftssvolo,
Der Snotinne³ sitja inne:
Dei turve'kje brh seg fe Ljose bera,
Dæ lyster av Blomefinni.

Fare no væl baade Benir aa Frendar
Mæ Wrunne!

1) det skulde man ikke bringe videre. 2) Bruden og Brude-
kvinderne, eller maaske Kvinder overhovedet. 3) Kvinderne.

Se no æ ho gjevi i gos Manns Hendar:
I Liljur skaa'n skjera hennar Klæe.

Hanen site paa Burshella,
Aa Bonden gjev' honom Konn:
Rakkjen skvakkar¹ i Bakko nor,
Aa Hjuringen blæs i Honn.

Hjuringen site paa Bergji
Aa seer imote Sol:
Saa gle'er han seg at Kveldi,
Som Boni gjer imot Sol.

Kalde Grout aa Geiteskyr,
Dæ æ Hjuringjens Rett:
Aa nær han kjem i Stølsbari²,
Daa jalar han saa lett.

Eg tikje dæ, nær eg site hjaa deg,
Som eg sat uti Solskin hjarte:
Nær eg aa du me skjyljast at,
Daa rivnar i Hug aa Hjarta.

Eg tikje dæ, nær eg site hjaa deg,
Som eg sat uti Solskin hjarte:
Nær eg aa du me finnast att,
Daa gleast baa Hug aa Hjarta.

Eg tikje saa veent um ditt gule Haar,
Som Epli dei dryp or Kviste,
Sæl æ den som deg maa faa —
Gu bære den, som skaa misse!

1) Næven gjør. 2) i Kanten af Søtervolden. (?)

Gaff burt ifraa meg du unge Biv,
Du græt infje fe meg leng¹!
Eg tifje Hjarta i meg verkjer,
Nær eg seer dine Taarir renn.

Jøfulen aa Sagran-Jonni²
Aa Goufsta, — ho æ Brur, —
Dei ero av Havi shnte,
Aa Shskjen ero dei trju.

Der æ saa kalt i Island,
Gud veit deires Nou:
Kalven klakar i kvike Rhyri³,
Aa Grhta, nær ho sou.

Dustan reke, Skhi skjefe,
Dæ driv saa kaldt i Heie:
Bære va dæ heime vera,
Dei frosne Tæne tøye.

Dustan reke, Skhi skjefe,
Aa den kalde Mjelli driv:
Bære va dæ heime vera,
Skjemte seg mæ sitt Biv!

Ingjen Fugle flyge saa høgt,
Som Graagaasi mæ sine Ungar:
Aa ingjen Orme stinge saa saart,
Som falske Mannetunga.

1) længer. 2) Hallingjøfulen og Følgefonden. 3) is-
fryser i den levende Ro.

Rat'om studdre mæ sinom Stave,
Han ber infje Skarlaks-Alæ:
Infje samer dæ unge Bengjillen
Ein gamall Mann aa hæe.

Eg va meg ut paa Glaheims Bergje,
Eg saag meg ut saa vie:
Gjenta leika i Hugjen min,
Som spunne Gulle, dæ frie.

Eg sille gjeva te sprettan Rouen
Fagraft i Stallen stende,
Um Gjenta va saa gla i meg,
Som Logjen i Louve brenne.

Eg hev saa vondt i Hovde mé,
Eg høyrer dei Brynjeringar:
Endaa verre i Hjartae skjere,
Dei Brugomsværi singlar.

Hev du saa vondt i Hovde dé,
Du veit infje, fven dæ savnar¹:
Daa skaa me skrive Lohndarbrevi
Aa sende dei ive mæ Ravnar.

Lengje hev eg mæ Marinne rott,
Te Hui hev losna fraa Lovo:
Endaa lenge ette Møhanne sprungje,
No æ dæ or alle Vono.

D'æ saa vandt te Møhanne gange:
— Sæl æ du Sonen min! —

1) sanfer det „Unde“ over dig. (?)

Dei svarar Nei aa meinar Jou,
Dei dyl fulla Biljen sin.

Eg hev saa lengje mæ Marinn rott,
Dæ tok te fjosta¹ i Reipo²:
Femten Hvir i Hansko gjeff,
Aa alle vart funde i Greipo.

No hev eg so vie vanka,
Baade rie aa gjengje:
Eg hev saa lengje te Møhann fritt,
Aa ingjo saa hev eg fengje.

Hesten hev eg saa lengje rie,
At Hafann datt unda Hovo:
Eg hev saa lengje te Møhann fritt,
No æ eg utav alle Bono.

Skjeggje graanar paa Hofunne minne³,
Maale vavrar i Munne:
Gjentunne mon infje fjenne meg,
Sia i Fordum-Dagar me funnest.

Der hjalar eit Biv i Jusu-Li,
Dæ heve saa veent eit Ljo:
Dæ heve fome i Hugjen min,
Dæ gjeng der aldri utor.

Fjellmannen syne Soup aa Mjolf,
Aa Bygdaren moular Gron⁴;
Utmannen bite i Sildenaffjen:
Dæ lite te Matavon!

1) stenne. 2) Maregjængerne. 3) min Hage. 4) Be-
boerne af de videre nedre Bygder æder bare Melmad.

Ute saa stende Hesten min
Aa grøne Søhe kjamsar:
Aa sjave gjeng eg i Drhffjestoga
Aa seer, hosfi Folkje dansar.

Ute stende Hesten din,
Han æ baade vesall aa vaate:
Sjave gjeng du i Drhffjestoga
Aa æ baade gla aa faate.

51. Njere Stev.

Aa vil du hava meg te aa føeda,
Dæ skal eg gjera mæ største Gleda:
Dg eg skal føeda so veent fyr deg,
At du skal gløhma deg sjalv og meg.

Dg mine Bisur dei er so snaale,
Som Borken traavar paa Isen haale:
Dg mine Bisur dei gjer ein Sleng,
Som little Guten paa Skeisunn' gjeng.

Gentaa (er fraa Aaserall).

I Aardal, der er so gildt aa una:
Der gele Bouken og fakla Lomar;
Der vekse finaste Bjørkelouv,
Aa ja, greida Gentur so er der oug.

Guten (er fraa Honnes).

Dei segj' i Gilhus er inki Gaman:
Jou der er Ungdom og snaale Karar;

Dei segj' i Gilhus er inki gildt:
Jou, der er Ungdom, som ber seg snildt.

Gentaa.

J Honnes Sofn der er flene Karar:
J Tolletoppann' dei sit og savar¹;
Thrst Masdøl keme paa Honnes Ting,
So spyr han: „Kvar er no Savarin?“

Honndølann' sit uppi Tellann', savar;
Thrst Masdøl kem, held dei upp aa skava:
Dei sleppe Ljaabrot og Knivar nid
Dg sit og skelve i kvar ein Lid.

Guten.

Dei Honnes-Gentunn' i Augun glimar,
Dei geng mæ Ringar paa alle Ringar,
Sume paa Moten, sume paa Etas;
Men den litla Gentaa mi spilar Bas.

Upp i Maserall er Folfé mange,
Dg sume stutte og sume lange;
Dg sume er som ei Gron so greid,
Dg sume er som ein Moksledmeid.

Gentaa.

Ma vil du stevjast, so skal eg svara,
Dg heila Notté so skal dæ vara;
Dg vil du stevjast mæ meg i Kveld,
Du gaar 'fi aat², fhyr du fær ein Smell.

Guten.

Te stevjast mæ meg er du 'fi laga:
Eg kunde halda dæ, te dæ daga;

1) de fiddo i Thrretoppene og affkrabe Sast. 2) du mærker Ingenting, ved ikke Ord af.

Dæ vart 'fi anna fyr deg te godt,
En ganga heimatt mæ Spe og Spott.

Gentaa.

Den litle Guten mæ den roude Vesten,
Men dæ var Gut, som fund' sthva Hesten:
Han sette Nofé si end' i Skh,
So reid han av i eit Søyledh.

Guten.

Dei Gentunn', som er so god te ljuga,
Dei skuld' ha Bengir, so dei fund' fljuga:
Dæ var 'fi gamansamt, fyrst dei laug.
Men dæ var so gamansamt, fyrst dei flaug.
(suma av Gentunna draga seg burt mot Dyræ og kvifra ihop.)

Aa Gentur, Gentur, de skal 'fi rhma,
De kom i Lagi, de skal 'fi lyma¹:
De skal 'fi rhma fyr Slengestev,
Endaa de tenkte 'fi aa standa meg.

Gentaa.

„Nid og Nord“ vil me aldri heita,
So var dæ lifar' aa staa ei Beita:
So skal me nappast og draga Krok,
So skal me sjaa, kven skal nid og nord.

So greid ein Gut hev eg aldri funni,
At Hugen min heve te hann runni:
So greid ein Gut saag no aldri eg,
At han fund' vela² min Hug te seg.

Guten.

Hugen din, han var snar aa fanga,
Tru berre dei vilde ett'an ganga:

1) lyma eller glyma, see mørkt eller biftert. 2) loffe, drage.

Hugen din, han var snar aa faa,
Tru berre dei vilde ett'an gaa.

Gentaa.

Eg la' nid Hugen min und' ein Runne:
Eg trur vissst Neven han heve funni:
Eg la' nid Hugen min und' ein Stein,
Eg trur vissst Neven hev bor'an heim.

Guten.

So stød ein Hug skal du aldri leggja.
En so du tek'an att, sku' dæ treffa:
Ein stødar' Hug hev eg aldri hatt,
En eg kann leggi'an og tak'an att.

Gentaa.

Han maa 'fi ver' anten lang eld' bugen,
Den som skal leifa i Gentehugen:
Men den maa vera baa' snaal aa greid,
Som inki Gentunn' skal segja Nei.

Guten.

Du tarv no inki so sosso blenkja,
Dæ samer inki so ring ei Genta:
No fær du aldri ein Gardegut,
Dei louse Karann' hev skjemt deg ut.

Gentaa.

Ein rik og ljot hadd' eg væl funnt fengi.
Ein greid og snaal hev eg traatt so lenge:
Ein rik og ljot eg ifraa meg dreiv,
Men ein veen og snaal uti Tanfann' sveiv.

Og lifsom Bylgjunn' ut-aa¹ ein Fjorde,
So gustar dæ² av ein lous og fljote;

1) ude paa. 2) der staar ligesom en frisk Lustning.

Dg liksom Bylgjunn' ut-aa eit Hav,
So gustar dæ av ein louse Kar.

Guten.

Hugen minn kann eg inki venda,
Der eg hev lagt han, der lyt han enda:
Hugen min hev eg te deg lagt,
Eg fær 'fi vendt han, dæ hev eg sagt.

Dg Hugen min kann eg inki venda,
Der eg hev lagt han, der lyt han enda:
Der eg hev lagt han, der maa han staa,
Eg lagd'an nid, daa eg fyrst deg saag.

Gentaa.

So snarvint kann eg min Huga venda,
Som fine Gutar paa Skeisunn' benda:
So snarvint vender eg Hugen min,
Som fine Gutar paa Skeisunn' sving.

Guten.

Lat koma alle fraa Fjell aa Dalar,
Lat koma alle som Bymaal tala:
Dei vart 'fi gaadde, der du kom inn,
Ein seer 'fi Stjornunn' der Solé skinn.

Gentaa.

D'er saafengt øyda sitt Korn paa Baglé¹,
So vil 'fi sitja paa dinom Baglé:
D'er saafengt øyda din Ros paa meg,
Dæ munar inki, dæ segi' eg deg.

Guten.

Dg tidt og trutt hev eg te deg gengi,
Dg aldri Nei hev eg av deg fengi;

1) Bildgaafen.

Ja stundom gengi aa stundom rott,
— Na ja vasja Fosfann' so mang ei Rott.

Gentaa.

Og detta skulde 'fi du ha' tala,
For Folk' er noutne og tru mæ sama:
Men du hadd' helder kunnt tagt og tenkt,
For no er Hugen min so langt burtvendt.

Ein Sveinfall.

Eg thkke so vondt um dei glatte Drenginn',
No hev dei Nei utav Gentunn' fengi:
D'er litin Mun hava Gardar tvei,
Fyrst ein fær so jamlegt av Gentunn' Nei.

Ein Unggut.

So lenge som eg paa Solann' flenge,
So tol' eg ingen te Gentaa genge:
Men fyrst eg er'fi paa Jordé til,
Maa dei ha Gentaa mi, kven som vil.

Gutar og Gentur.

No vil me skiljast og Vinir vera,
Me vil 'fi Lyte paa kvarandre bera:
No vil me skiljast og segi' Farvæl
Og ha' kvarandre i Hjarta kjær.

Og Brið og Bakkar uthve foor han¹,
Og dæ var Brennevin, som forgjord'an:
Brennevinsflaskaa, den hadd'an kjær,
Men Gentaa rødde han sjeldan mæ.

1) han slog sig løs, tilfidesatte alle Hensyn.

„Þyrst me keme paa rette Stallen,
So spyr me aldri: hva kostar Drammen?
Dg þyrst ho keme, den rette Rid,
Me ropar berre: flaa i, flaa i!

Þyrst eg vert druffen og hvesthven,
Eg frir te deim, som eg inki vhrder:
Þyrst eg vert fastand og sansar meg,
So fær eg Hugverf, so tregar eg.

Dg Sut og Trege, dæ var dæ þyrsta,
Dg sidan vart eg so leid te þyrsta:
Dg Sut og Trege dæ þyrsta va',
Ala sidan kom eg i Ufjura¹.

Daa eg var unge, eg gift i Rjæte,
Dg þyrst dei sytte, so sat eg fælte².
No er eg gamall og flær dæ kvitt:
No hev eg tura sund Hovud mitt.“

Mi Ungdoms-Gleda hev reint burtsvivi,
Eg veit 'fi kvar den hev ette blivi:
Mi Ungdoms-Gleda hev fari fort,
Som Skodd fyr Vind og som Dagg fyr Sol.

Dg Ungdoms-Gledaa er lifsom Droumen:
Ho ræser mæ offt som Stofft i Stroumen.
Þyrst Floumen stansar, er Skjoten³ endt:
So fann oug Gledaa te Sorg bi vendt.

1) uordentligt Liv. 2) jeg blev forfærdet (over mig selv?),
naar de (mine Nærmeste) udtalte sin Betsymning og Sorg
over mig. 3) Skjdsen.

Gud betre meg, som fku' skift' um Drengel!
Mit kaata Hjarta hev Sorgé fengi.
Gud betre meg, som fku' skifta um!
Eg fikk att' ein gamall og hadd' ein ung.

Dg hjartaglad kann eg aldri bliva:
Den eg ha' lova, den lout eg svika.
Dg hjartaglad bi eg aldri mei':
Den eg ha' lova lout eg segja nei.

So mang ei Taara hev or Hausen runni,
Som der er Sandforn ut-aa ein Brunne.
So mange Taarur or Hausen rann,
Som der er Dropar uti ein Damm.

Thkke du 'fi vondt, fyrst du høyr' eg græte?
Eg segi' eg hev ingen annan fjære!
Thkke du 'fi vondt, thkke du 'fi leidt,
Eg skal graata fyr deg tidleg og seint?

Den litla Gentaa i Liann' liljar,
Dg Augun vaflar, og Taarunn' trillar;
Dg fyrst eg høyr' hennar vene Ljod,
Aa dæ fker i Hjarta, eg hev 'fi Rol

Den, som vil lovast mæ Gentaa skøna,
Maa være trugen som Jorde grøna.
Den, som vil lovast mæ Hond og Munn,
Maa vera trugen av Hjartans Grunn.

Den litte Guten han sat og sukka:
„I Morgo-Dag maa eg selja Klukka!“

Han ha 'fi anna i Lumaa si,
En ein Hestskosoume te Gjentaa si.

Den lille Guten utette Strondé,
Dg Gentaa ette mæ Sofkebondé:
„Na min snilde Gute, du bida meg;
Dei Sofkebondé, deim giv eg deg!“

Sut og Trege kann eg faa dylja,
Eg tor' aldri meir ette Guten spyrja:
Sut og Trege kann eg faa dult,
For innan fyr' Hjarta fær ingen spurt.

Den fyrsta Gongé vart Hugen broten,
Dg sidan fikk eg 'fi Hug te nokon:
No hev' eg gengi so lang ei Reid,
Men aldri fær eg att Hugen meir.

Den snaale Guten eg aldri gløhmer,
Um Notté ligg eg og um han drøhmer,
Um Dagen jamvæl han ger meg Mein:
Fyr' Brjosté ligg noko tungt som Stein.

Nær eg vil sitja einstad og fveda,
Daa tenkja dei, at dæ er av Gleda:
Dei seer 'fi Augai, som er vaatt,
Dg Hjartai sprekke mest sundt av Graat.

Eg gløhmer aldri den seinsta Gongé,
Eg stod mæ Bordi sku' røffj' æ Hondé:
Utanfyr' Glasi sveiv ei so greid,
At eg tott' dæ myrkna, og Solé fkein.

Mor mi fhyter¹ og Far min flær meg,
Dg eldste Bror min er verste mæ meg:
Eg vil helder tola baa' Slag og Spann,
En eg so saart vilde svifa hann.

Dæ er no betre aa ganga Genta,
So tarv ein inki paa Mannen venta:
Dæ er no betre aa ganga Møh,
En aa graata Borné, nær dei skal døh.

Dæ er so douvlegt paa Heidann vera,
Þhrst greida Gentur fer heim aa færa:
Dæ er so douvlegt paa Heidann' flaa,
Þhrst greida Gentur er flutt ifraa.

Eg tregar 'fi fhyr eg inki fikk 'æ,
Eg tregar meir fhyr eg ette giff 'æ:
Eg tregar mest paa mi' gamle Skor,
Som eg sleit ut, ja fhyr hæ i Fjor.

Dg faat og lettliiva hev eg vori,
Dg alstødt hev eg dæ Ordi bori:
Ja faat er eg og i Livi lett,
So hev dei vori, mi heila Vett.

Her er so fullt utav Last og Lyte,
Som Trosapinnar og Bakstefhyte:
Her er so tjufft utav Lygn og Fiaas,
Som Mh i Solé unde ein Mas.

1) fjender.
